

Jurisprudentie-bulletin RSJ 2014/1

zie ook www.rsj.nl

Inhoudsopgave Jurisprudentiebulletin 2014 - 1

<p>Zaaknummer: 13/3553/GA</p> <p>Datum uitspraak: 8 januari 2014</p>	<p>Disciplinaire straffen aanleiding; Disciplinaire straffen procedureel; Ordemaatregel aanleiding; Ordemaatregel afzondering; Ordemaatregel procedureel; Tegemoetkoming financieel; Meerpersoonscel</p>	<p>Omdat klager weigert plaats te nemen in meerpersoonscel zijn zowel ordemaatregelen als disciplinaire straffen opgelegd. Door niet naleven van huisregels en zonder nadere toelichting variëren tussen straf en maatregel is in ernstige mate tekort gedaan aan rechtspositie klager. Beroep van klager gegrond en toekenning tegemoetkoming van 120 euro.</p>	<p>blz. 9</p>
<p>Zaaknummer: 13/3998/GA</p> <p>Datum uitspraak: 24 december 2013</p>	<p>Plaatsing/ overplaatsing intern</p>	<p>Uit het wettelijk systeem vloeit voort dat een kind van negen maanden en ouder niet bij haar moeder kan worden ondergebracht indien die moeder is gedetineerd in een gesloten inrichting. De wet laat geen uitzonderingen toe. Beslissing directeur tot afwijzing verzoek opname kind na de leeftijd van negen maanden rust op goede gronden. Beroep klaagster ongegrond.</p>	<p>blz. 10</p>
<p>Zaaknummer: 13/2041/GA</p> <p>Datum uitspraak: 18 december 2013</p>	<p>Onderzoek aan lichaam en kleding; Tegemoetkoming financieel</p>	<p>Tijdens een straf van zeven dagen strafcel is klager acht keer gevisiteerd omdat hij, wegens een verbouwing van de luchtkooien, moest luchten op de luchtplaats. Niet gebleken dat directeur alternatieven heeft bekeken. Klager onnodig vaak gevisiteerd. Beroep gegrond, beklag alsnog gegrond, tegemoetkoming 40 euro.</p>	<p>blz. 13</p>

<p>Zaaknummer: 13/2792/GA</p> <p>Datum uitspraak: 16 december 2013</p>	<p>Disciplinaire straffen aanleiding; Urineonderzoek</p>	<p>Straf na positieve urinecontrole. De tot nog toe aangenomen halfwaardetijd van cannabinoiden (36 uur) blijkt niet altijd juist te zijn. Bij de vraag of sprake is van bijgebruik dient cannabinoide-kreatinineratio uitsluitend te geven. In dit geval is ratio na 21 dagen gestegen terwijl deze had moeten afnemen zonder bijgebruik. Onvoldoende aannemelijk dat klager chronisch gebruiker was van softdrugs, andere omstandigheden zijn niet aangevoerd. Beroep van klager ongegrond.</p>	<p>blz. 14</p>
<p>Zaaknummer: 13/2555/GA</p> <p>Datum uitspraak: 13 december 2013</p>	<p>Dwangmedicatie; Ontvankelijkheid formeel</p>	<p>A-dwangbehandeling. Tegen voorgenomen beslissing ex artikel 22e Pm staat geen beroep open en daarvan kan geen schorsing worden gevraagd. Klager niet-ontvankelijk in beroep. Directeur mag, zonder instemming van gedetineerde, onderdelen uit behandelplan aan beroepscommissie verstrekken.</p>	<p>blz. 15</p>
<p>Zaaknummer: 13/3513/GA</p> <p>Datum uitspraak: 9 december 2013</p>	<p>Voorwerpen op cel</p>	<p>Gebleken dat gegevensoverdracht gecontroleerd kan geschieden. Gelet hierop had verzoek van klager om een geprepareerde laptop onder zich te mogen houden voor studiedoeleinden, ook gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen t.a.v. gebruik van ICT-middelen en het standpunt van de Staatssecretaris omtrent het belang van ICT-middelen in het kader van resocialisatie toegewezen moeten worden. Beroep van directeur ongegrond. Beroepscommissie draagt directeur op een nieuwe beslissing te nemen.</p>	<p>blz. 18</p>

<p>Zaaknummer: 13/2585/GA</p> <p>Datum uitspraak: 3 december 2013</p>	<p>Behandelplan; Gedogen geneeskundige handeling; Informatieplicht ; Medische verzorging behandeling; Ontvankelijkheid formeel; Zorgplicht wijze van betrachten</p>	<p>Dwangmedicatie. Noodzakelijk dat na definitieve beslissing 72 uur in acht wordt genomen tot toepassing dwangmedicatie. Beroepsgeheim staat niet in de weg aan verstrekking uittreksel behandelplan. Er moeten bij de beslissing drie verschillende personen zijn betrokken, directeur, behandelend psychiater en onafhankelijk psychiater. Gelet hierop aanbeveling om werkwijze en taakverdeling in PPC Amsterdam te wijzigen en om onafhankelijk psychiatrische verklaring aan te vragen bij psychiater die niet werkzaam is in de desbetreffende PPC. Beroep ongegrond.</p>	<p>blz. 19</p>
<p>Zaaknummer: 13/2552/GA</p> <p>Datum uitspraak: 3 december 2013</p>	<p>Gedogen geneeskundige handeling Ontvankelijkheid formeel</p>	<p>Dwangmedicatie. Tegen een voorgenomen beslissing ex artikel 22e PM staat geen beroep open en daarvan kan geen schorsing worden gevraagd. Klager niet-ontvankelijk in beroep.</p>	<p>blz. 25</p>
<p>Zaaknummer: 13/2712/GA</p> <p>Datum uitspraak: 28 november 2013</p>	<p>Zorgplicht wijze van betrachten; Ontvankelijkheid materieel</p>	<p>Na schouw komt beroepscommissie tot het oordeel dat de luchtplaats van de p.i. Nieuwegein voldoet aan daaraan te stellen minimumeisen. Beklag ontvankelijk, maar ongegrond.</p>	<p>blz. 26</p>
<p>Zaaknummer: 13/2458/GA</p> <p>Datum uitspraak: 27 november 2013</p>	<p>Ontvankelijkheid materieel; Urineonderzoek; Disciplinaire straffen aanleiding</p>	<p>O.g.v. Regeling urinecontrole moet gedetineerde bij afname van urinecontrole een aantal handelingen (verdelen, afsluiten en plakken) zelfstandig verrichten. In Regeling beschreven procedure moet, ongeacht gebruikte apparatuur, worden nageleefd. Door directeur gedemonstreerde wijze van afname stemt overeen met Regeling. Beroep directeur gegrond.</p>	<p>blz. 27</p>

<p>Zaaknummer: 13/2523/GA</p> <p>Datum uitspraak: 22 november 2013</p>	<p>Bezoek</p>	<p>De ontzegging van de toegang tot de inrichting kon worden opgelegd. Beroep in zoverre ongegrond. De directeur heeft niet de bevoegdheid om een dergelijke ontzegging op te leggen in een andere inrichting dan die waar klager verbleef. De omstandigheid dat de directeur ook directeur is van die andere inrichting maakt dit niet anders. Beroep en beklag in zoverre gegrond. Geen tegemoetkoming.</p>	<p>blz. 30</p>
<p>Zaaknummer: 13/1635/GA</p> <p>Datum uitspraak: 7 november 2013</p>	<p>Urineonderzoek; Disciplinaire straffen aanleiding</p>	<p>Vaste rechtspraak dat constatering (bij) gebruik door laboratorium aan de hand van THC- kreatinine ratio bestraft kan worden. Beroep op vertrouwensbeginsel faalt nu klager geacht wordt die rechtspraak te kennen. Aanbeveling tot aanpassing DOB aan huidige praktijk. Beroep directeur gegrond.</p>	<p>blz. 31</p>
<p>Zaaknummer: 13/2924/GM</p> <p>Datum uitspraak: 20 december 2013</p>	<p>Medische verzorging behandeling</p>	<p>Uit medisch dossier blijkt niet dat begeleiding na langdurende hongerstaking conform de richtlijn voor penitentiair artsen van de Johannes Wierstichting heeft plaatsgevonden. Niet gebleken dat er redenen waren voor minder intensieve begeleiding. Inrichtingsarts niet ter zitting verschenen. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 50,=.</p>	<p>blz. 33</p>
<p>Zaaknummer: 13/3289/GM</p> <p>Datum uitspraak: 19 december 2013</p>	<p>Medische verzorging behandeling</p>	<p>Medisch handelen inrichtingspsychiater is gebaseerd op Pbw en niet op behandelingsovereenkomst van Boek 7 BW. Toestemming voor onderzoek niet vereist, nu dit plaatsvindt ten behoeve van directeur. Psychiatrisch onderzoek zonder klager te spreken is toegestaan. Beroep ongegrond.</p>	<p>blz. 34</p>

<p>Zaaknummer: 13/3433/GV</p> <p>Datum uitspraak: 10 december 2013</p>	<p>Verlof algemeen</p>	<p>Afwijzing algemeen verlof. Nieuwe beslissing van Staatssecretaris na eerdere uitspraak van beroepscommissie betreffende afwijzing van directeur. Nieuwe beslissing houdt een plan in met re-integratie van klager binnen de gevangenismuren. Beslissing is onredelijk en onbillijk nu niet wordt voorzien in enige vorm van verlof en voldoende contra-indicaties ontbreken. Beroepscommissie bepaalt dat plan zo spoedig mogelijk wordt uitgevoerd en dat klager uiterlijk 1 februari 2014 en maandelijks daarna verlof krijgt voor in beginsel 24 uur.</p>	<p>blz. 35</p>
<p>Zaaknummer: 13/3175/GV</p> <p>Datum uitspraak: 6 december 2013</p>	<p>Verlof algemeen</p>	<p>Afwijzing algemeen verlof. Klager ondergaat jeugddetentie in een p.i. Jeugddetentie valt onder het begrip vrijheidsstraf. Klager komt derhalve in aanmerking voor algemeen verlof. Verlofadres ligt niet ver van het woonadres van het slachtoffer. Nu het slachtoffer en haar wettelijke vertegenwoordiger hebben aangegeven geen bezwaar te hebben tegen het toekennen van verlof aan klager en het verblijf van klager op het opgegeven verlofadres, kan de bestreden beslissing niet langer stand houden. Beroep gegrond en opdracht tot nieuwe beslissing.</p>	<p>blz. 39</p>
<p>Zaaknummer: 13/4178/STA</p> <p>Datum uitspraak: 23 december 2013</p>	<p>Voorwerpen op cel</p>	<p>Nog geen eenduidige wijziging van beleid omtrent computers en andere mediadragers vastgesteld. Aan alternatieven wordt nog gewerkt. Zorgvuldigheids- en rechtszekerheidsbeginsel verzetten zich tegen uitvoer goederen vooruitlopend op vaststelling beleid. Toewijzing schorsingsverzoek.</p>	<p>blz. 41</p>

<p>Zaaknummer: 13/2340/TB</p> <p>Datum uitspraak: 2 december 2013</p>	<p>Plaatsing/ overplaatsing extern gelijk regime gelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay Verlof proefverlof</p>	<p>Gelet op aard en ernst indexdelict, die meebrengen dat het voorkomen van slachtofferconfrontatie aangewezen lijkt, dient slachtofferbelang betrokken te worden bij beslissing vanuit welke inrichting klager zijn verloven het best kan benutten. Overplaatsing naar andere kliniek t.b.v. resocialisatie niet onredelijk. Beroep ongegrond.</p>	<p>blz. 42</p>
<p>Zaaknummer: 13/3180/JA</p> <p>Datum uitspraak: 2 januari 2014</p>	<p>Ontvankelijkheid materieel</p>	<p>Plicht van personeel om op intercomoproep te reageren. Zorgplicht om binnen redelijke termijn op oproep te reageren. Klager is daarom terecht ontvangen in beklag. Geen tijdige reactie op oproep nu klager minimaal 20 minuten op reactie heeft moeten wachten. Beroep directeur ongegrond.</p>	<p>blz. 43</p>
<p>Zaaknummer: 13/2648/JA</p> <p>Datum uitspraak: 30 december 2013</p>	<p>Ontvankelijkheid materieel</p>	<p>Klager niet-ontvankelijk in beklag dat is ingediend op moment dat hij niet meer in een j.j.i. verbleef, omdat hij niet kan worden aangemerkt als jeugdige in de zin van de Bjj. Beroep directeur gegrond, klager alsnog niet-ontvankelijk in beklag.</p>	<p>blz. 44</p>
<p>Zaaknummer: 13/4090/JV</p> <p>Datum uitspraak: 13 december 2013</p>	<p>Verlof incidenteel ; Ministeriele machtiging</p>	<p>Weigering machtiging incidenteel verlof niet onredelijk. Geen noodzaak aanwezigheid van klager bij 50-jarig huwelijksfeest van grootouders. Onduidelijkheid over recidiverisico. Inrichting heeft niet de verplichte risicoinschatting d.m.v. SAVRY overgelegd. Beroep ongegrond.</p>	<p>blz. 45</p>

Zaaknummer:

13/3553/GA

Datum uitspraak:

8 januari 2014

Beroepscommissie:

Vegter, mr. P.C.

Bol, mr. A.T.

Mohanlal, mr. G.M.

Koster, mr. M.L. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de locatie Torentijd te Middelburg

Trefwoorden:

Disciplinaire straffen aanleiding;
Disciplinaire straffen procedureel;
Ordemaatregel aanleiding; Ordemaatregel afzondering; Ordemaatregel procedureel; Tegemoetkoming financieel;
Meerpersoonscel

Artikelen:

Pbw art. 23, 24, 50, 51, 57, 58

Samenvatting:

Omdat klager weigert plaats te nemen in meerpersoonscel zijn zowel ordemaatregelen als disciplinaire straffen opgelegd. Door niet naleven van huisregels en zonder nadere toelichting variëren tussen straf en maatregel is in ernstige mate tekort gedaan aan rechtspositie klager. Beroep van klager gegrond en toekenning tegemoetkoming van 120 euro.

Rechtsoverwegingen:

Het kader van de beoordeling.

De beroepscommissie stelt vast dat klager opdracht is gegeven te verblijven in een meerpersoonscel en dat hij die opdracht

niet heeft opgevolgd. In verband daarmee is hem voor het eerst op 4 juli 2013 naar aanleiding van een schriftelijk verslag een disciplinaire straf opgelegd van vier dagen strafcel. Na het ondergaan van die straf heeft klager opnieuw geweigerd plaats te nemen in de meerpersoonscel en daarop is op 8 juli 2013 een disciplinaire straf van vier dagen plaatsing in een strafcel opgelegd en één en ander heeft zich herhaald op 12 juli 2013. Omdat klager op 16 juli 2013 nog steeds de medewerking aan plaatsing in een meerpersoonscel weigerde is, als ordemaatregel vier dagen afzondering in een afzonderingscel opgelegd waarbij tevens is vermeld dat sprake is van een verlenging van de eerder opgelegde afzondering. Ook op 19 juli 2013 weigerde klager zijn medewerking en is hem de ordemaatregel van vier dagen afzondering in een afzonderingscel opgelegd onder vermelding dat dit de vijfde verlenging van het verblijf in afzondering was. Naar aanleiding van een schriftelijk verslag waaruit naar voren komt dat klager volhardde in zijn weigering is hem op 24 juli 2013 een disciplinaire straf van vier dagen plaatsing in een strafcel opgelegd. Na het ondergaan van die straf is klager niet meer opgedragen plaats te nemen in een meerpersoonscel en is de afzondering ten einde gekomen.

Artikel 2.2.1. van de huisregels luidt, voor zover hier van belang: "Bij weigering plaatsing MPC kan de directeur u een disciplinaire straf opleggen van maximaal vier dagen strafcel. Bij herhaaldelijke weigering kan deze disciplinaire straf zes maal achtereenvolgend worden opgelegd. Na deze periode gaat u terug naar een enkele cel."

De omvang van het beklag.

Het klaagschrift is gedateerd op 18 juli 2013 en richt zich met zoveel woorden

tegen de beslissing van 12 juli 2013, maar in het klaagschrift ligt besloten dat klager ook bezwaar maakt tegen de beslissing van 16 juli 2013. In een niet gedateerd schrijven heeft klager zijn beklag aangevuld. De beklagcommissie heeft kennelijk gelet daarop en niet onbegrijpelijk geoordeeld dat het beklag eveneens betrekking had op de ordemaatregel van afzondering van 19 juli 2013. De beoordeling van de beroepscommissie richt zich daarmee met name op de beslissingen van 12, 16 en 19 juli 2013.

Beoordeling van de beslissingen.

Voorop staat dat de directeur artikel 2.2.1 van de huisregels niet heeft nageleefd. Er is immers niet alleen sprake van de oplegging van disciplinaire straffen, maar tevens van de (verlenging van) afzonderingsmaatregelen. Zowel door het niet naleven van de huisregels als door het zonder nadere toelichting variëren tussen straf en (verlenging van) maatregel wordt in ernstige mate tekort gedaan aan de rechtspositie van klager. Anders dan de beklagcommissie is de beroepscommissie van oordeel dat de oplegging van de maatregelen niet als een kennelijke vergissing kan worden opgevat, omdat, zoals de beklagcommissie meent, daar waar een maatregel is opgelegd geacht moet worden een disciplinaire straf te zijn opgelegd. Het gaat hier om onzorgvuldig handelen ten aanzien van wezenlijke aspecten van de rechtspositie van een gedetineerde waarbij ook nog in aanmerking is genomen dat in de schriftelijke mededeling van de maatregel van 16 juli 2013 sprake is van een verlenging, terwijl van verlenging van de voorgaande disciplinaire straf in het wettelijke systeem uiteraard geen sprake kan zijn.

Bij het voorgaande kent de

beroepscommissie onder meer betekenis toe aan de vormvoorschriften die bij de oplegging van een straf of een maatregel in aanmerking moeten worden genomen. Deze lopen uiteen. Zo is bij de oplegging van een disciplinaire straf een schriftelijk verslag dat is aangezegd vereist, terwijl de wet die eis niet stelt bij oplegging van een maatregel. Overigens is ook bij de oplegging van de disciplinaire straf van 12 juli 2013 geen verslag opgemaakt of aangezegd.

Anders dan namens klager is gesteld, is het niet in strijd met de wet om een gedetineerde na het ondergaan van een disciplinaire straf ter zake van het niet voldoen aan een opdracht opnieuw een disciplinaire straf op te leggen wegens herhaald niet voldoen aan de opdracht. Het betreft dan in die zin geen bestraffing ter zake van het zelfde feit, nu de weigeringen plaatsvinden op verschillende tijdstippen. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval zal moeten worden beoordeeld of een herhaalde strafoplegging bij afweging van alle in aanmerking komende belangen onredelijk of onbillijk is.

De slotsom is dat het beklag tegen de beslissingen van 12, 16 en 19 juli 2013 gegrond is.

Het beroep zal gegrond worden verklaard met vernietiging van de uitspraak van de beklagcommissie. Aan klager zal een tegemoetkoming worden toegekend van € 120,=.

Zaaknummer:

13/3998/GA

Datum uitspraak:

24 december 2013

Beroepscommissie:

Vegter, mr. P.C.

Bol, mr. A.T.

Mohanlal, mr. G.M.

Koster, mr. M.L. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de locatie Ter Peel

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing intern

Artikelen:

Pbw art. 12, Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing gedetineerden art. 17

Samenvatting:

Uit het wettelijk systeem vloeit voort dat een kind van negen maanden en ouder niet bij haar moeder kan worden ondergebracht indien die moeder is gedetineerd in een gesloten inrichting. De wet laat geen uitzonderingen toe. Beslissing directeur tot afwijzing verzoek opname kind na de leeftijd van negen maanden rust op goede gronden. Beroep klaagster ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Het wettelijk kader dat voor de beoordeling van belang is, is als volgt.

Artikel 12 van de Pbw luidt:

“1. Onze Minister wijst de inrichtingen of de afdelingen aan waarin kinderen tot een in de aanwijzing aangegeven leeftijd kunnen worden ondergebracht.

2. Indien een gedetineerde een kind in de inrichting of afdeling, bedoeld in het eerste lid, wil onderbrengen teneinde het aldaar te verzorgen en op te voeden, heeft hij de toestemming van de directeur. De directeur kan deze toestemming geven, voor zover dit verblijf zich verdraagt met de volgende belangen:

- a. de bescherming van de persoonlijke veiligheid of de geestelijke of lichamelijke ontwikkeling van het kind;
  - b. de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting.
3. De directeur kan aan de toestemming voorwaarden verbinden met het oog op een belang als bedoeld in het tweede lid.
4. De directeur kan over een door hem voorgenomen onderbrenging van een kind in de inrichting of afdeling het advies inwinnen van de Raad voor de Kinderbescherming.
5. De directeur kan de toestemming intrekken, indien dit noodzakelijk is met het oog op een belang als bedoeld in het tweede lid of indien de gedetineerde een bepaalde voorwaarde niet nakomt. Indien de directeur een nader onderzoek nodig oordeelt, kan hij de medewerking van de Raad voor de Kinderbescherming inroepen.
6. De directeur is verplicht de toestemming in te trekken, indien de onderbrenging van het kind in de inrichting in strijd komt met enige op het gezag over het kind betrekking hebbende beslissing.
7. In de huisregels worden nadere regels gesteld omtrent het verblijf van kinderen in de inrichting.
8. De kosten van de verzorging van het kind komen voor rekening van het Rijk, voor zover de gedetineerde niet zelf in die kosten kan voorzien.”

Artikel 17 van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing gedetineerden (Regeling van 15 augustus 2000, Stcrt. 176, laatstelijk gewijzigd op 27 juli 2011, Stcrt. 2011, Stcrt. 14766 i.w.tr. op 17 augustus 2011) luidt:

“1. In de inrichtingen of afdelingen, bedoeld in artikel 12 van de wet, worden vrouwelijke gedetineerden geplaatst:

- a. ten aanzien van wie de plaatsing in het belang is van de instandhouding van de moeder- kindrelatie,

b. die voldoende vaardigheden hebben om zelf verantwoordelijk te kunnen zijn voor de opvoeding van het kind, of van wie ingeschat wordt dat deze vaardigheden in voldoende mate zijn aan te leren, en
c. voor wiens kind niet minstens gelijkwaardige opvangmogelijkheden gerealiseerd kunnen worden buiten de inrichting.

2. Voor plaatsing in de inrichtingen of afdeling, bedoeld in artikel 12 van de wet, komen niet in aanmerking vrouwelijke gedetineerden:

- a. met een strafrestant van minder dan drie maanden bij plaatsing,
- b. met een acute psychiatrische of psychische problematiek,
- c. van wie het kind op de datum van vervroegde invrijheidsstelling van de moeder een leeftijd heeft ouder dan de bij de bestemmingsaanwijzing van de inrichting vastgestelde maximale leeftijd van het kind,
- d. van wie het kind een ernstig lichamelijk of geestelijk gebrek heeft, waardoor intensieve begeleiding is vereist, of
- e. ten aanzien van wie de plaatsing niet in het belang van het kind is."

De bestemmingsaanwijzing (Besluit van 1 november 2012, 5742805/13/DJI) luidt, voor zover hier van belang:

"2. Het perceel Patersstraat 4 te Sevenum wordt als volgt aangewezen.

2.1. Van het perceel wordt de afdelingen 1, 11, 12, 13, 14 en afdeling B de cellen 17 t/m 39 en 41 t/m 57, afdeling C de cellen 56 t/m 72 met de bijbehorende voorzieningen aangewezen als:

- gevangenis;
- inrichting voor vrouwen;
- inrichting met een regime van algehele gemeenschap;
- inrichting met een normaal

beveiligingsniveau;

- tevens inrichting voor strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen, als bedoeld in artikel 20b, lid 2 onder a. van de regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden;

- tevens inrichting voor bijzondere opvang als bedoeld in artikel 17 Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden, waarin kinderen tot een leeftijd van niet meer dan 9 maanden kunnen worden opgenomen.

[...]

2.6. Het paviljoen ten zuiden van de oudbouw wordt met bijbehorende voorzieningen aangewezen als:

- gevangenis;
- inrichting voor vrouwen;
- inrichting met een regime van algehele gemeenschap;
- inrichting met een beperkt beveiligingsniveau alsmede als
- inrichting voor bijzondere opvang als bedoeld in artikel 17 Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden, waarin kinderen tot een leeftijd van niet meer dan 4 jaren kunnen worden opgenomen.

[...]"

In het wettelijk systeem ligt besloten dat onder nadere voorwaarden (onder meer adequate opvang ontbreekt) kinderen tot de leeftijd van vier jaar bij hun gedetineerde moeder in de inrichting kunnen verblijven. Opvang van die kinderen is daarmee volgens de wettelijke regeling een subsidiaire optie. In verband daarmee wijst de Minister van Veiligheid en Justitie inrichtingen aan waar gedetineerde vrouwen met kinderen kunnen verblijven. De Minister heeft er voor gekozen voor kinderen tot een leeftijd van negen maanden ook opvang in een gesloten inrichting toe te staan, maar voor kinderen

tussen negen maanden en vier jaar slechts onderbrenging in een beperkt beveiligde inrichting. Deze wettelijke regeling is op zich zelf door of namens klagster niet bestreden en de beroepscommissie neemt daarmee die regeling derhalve tot uitgangspunt.

Uit dit wettelijk systeem vloeit voort dat een kind van negen maanden of ouder niet bij haar moeder kan worden ondergebracht indien die moeder is gedetineerd in een gesloten inrichting als bedoeld in 2.1 van de bestemmingsaanwijzing. Klagster verblijft aldaar. De wet laat geen uitzonderingen toe. Het voorgaande betekent dat van de kant van de directeur formeel juridisch gezien geen nadere beslissing tot al dan niet toelating van het kind nadat ze de leeftijd van negen maanden heeft bereikt noodzakelijk was, al was het maar omdat de directeur geen bevoegdheid heeft om moeders met kinderen ouder dan negen maanden in de inrichting onder te brengen. Bij brief van 30 oktober 2013 heeft de directeur derhalve op goede grond het verzoek tot opname van moeder met kind na 24 januari 2014 afgewezen. Alleen door inwilliging van een verzoek tot overplaatsing naar een beperkt beveiligde inrichting kan worden bewerkstelligd dat het kind ook na 24 januari 2014 bij moeder in detentie verblijft.

De beroepscommissie wijst er nog op dat niet aannemelijk is geworden dat bij klagster het gerechtvaardigde vertrouwen is gewekt dat zij haar kind ook na 24 januari 2014 in een gesloten inrichting bij zich mocht houden. Klagsters beroep zal derhalve ongegrond worden verklaard en de uitspraak van de beklagcommissie zal worden bevestigd, met wijziging van de gronden.

Zaaknummer:

13/2041/GA

Datum uitspraak:

18 december 2013

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der Boelens, drs. R.K. Moerings, prof.dr.mr. L.M. Koster, mr. M.L. (secr.)

Beklagcommissie:

alleensprekende beklagrechter bij de p.i. Nieuwegein

Trefwoorden:

Onderzoek aan lichaam en kleding;
Tegemoetkoming financieel

Artikelen:

Pbw art. 29

Samenvatting:

Tijdens een straf van zeven dagen strafcel is klager acht keer gevisiteerd omdat hij, wegens een verbouwing van de luchtkooien, moest luchten op de luchtplaats. Niet gebleken dat directeur alternatieven heeft bekeken. Klager onnodig vaak gevisiteerd. Beroep gegrond, beklag alsnog gegrond, tegemoetkoming 40 euro.

Rechtsoverwegingen:

Ingevolge artikel 29, eerste lid, van de Pbw is de directeur bevoegd een gedetineerde bij binnenkomst of bij het verlaten van de inrichting, voorafgaand aan of na afloop van bezoek, dan wel indien dit anderszins noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting, aan zijn lichaam of kleding te onderzoeken.

Niet in geschil is dat klager gedurende een disciplinaire straf van zeven dagen opsluiting in een strafcel acht keer is gevisiteerd. Klager is één keer gevisiteerd bij plaatsing in de strafcel en zeven keer na afloop van het luchtmoment. De door de directeur beoogde handhaving van de orde en veiligheid kon naar het oordeel van de beroepscommissie op een andere, minder ingrijpende wijze worden bereikt, zoals bijvoorbeeld door middel van extra toezicht tijdens het luchten of externe tenuitvoerlegging. Het is niet gebleken dat de directeur dergelijke alternatieven heeft overwogen. Mede in dat licht is de beroepscommissie van oordeel dat klager onnodig vaak is gevisiteerd. De directeur heeft in redelijkheid niet kunnen beslissen klager aan deze herhaalde visitatie te onderwerpen.

Gelet op het voorgaande zal het beroep gegrond worden verklaard, de uitspraak van de beklagrechtter worden vernietigd en het beklag alsnog gegrond worden verklaard. Nu de rechtsgevolgen van de bestreden beslissing niet meer ongedaan zijn te maken, zal aan klager een tegemoetkoming van € 40,= worden toegekend.

Zaaknummer:

13/2792/GA

Datum uitspraak:

16 december 2013

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Rutten, mr. M.A.G.

Fernandes Mendes, mr. H.K.

Maes, mr. H.M.J.D. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de locatie De Berg te
Arnhem

Trefwoorden:

Disciplinaire straffen aanleiding;
Urineonderzoek

Artikelen:

Pbw art. 30, 51

Samenvatting:

Straf na positieve urinecontrole. De tot nog toe aangenomen halfwaardetijd van cannabinoïden (36 uur) blijkt niet altijd juist te zijn. Bij de vraag of sprake is van bijgebruik dient cannabinoïde-kreatinineratio uitsluitel te geven. In dit geval is ratio na 21 dagen gestegen terwijl deze had moeten afnemen zonder bijgebruik. Onvoldoende aannemelijk dat klager chronisch gebruiker was van softdrugs, andere omstandigheden zijn niet aangevoerd. Beroep van klager ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Klager heeft op 16 juni 2013 in de locatie De Berg een urinecontrole ondergaan. Bij die urinecontrole werd een cannabinoïdewaarde van 265 ng/l aangetoond met een bijbehorende cannabinoïde-kreatinineratio van 20,9. Op 7 juli 2013, mitsdien 21 dagen later, werd bij een herhalingsonderzoek naar aanleiding van een volgende urinecontrole een cannabinoïdewaarde van 61 ng/ml aangetoond met een cannabinoïde-kreatinineratio van 22,7. Naar aanleiding van die uitslag is aan klager de bestreden disciplinaire straf opgelegd omdat er volgens de directeur sprake moet zijn geweest van gebruik tijdens detentie.

Eerder is door de penitentiaire inrichtingen de grens van 50 ng/l cannabinoïde gehanteerd voor de aanname van het gebruik van (soft)drugs tijdens detentie. Als er sprake was van een hoger cannabinoïdegehalte en het niet de eerste

urinecontrole betrof, werd rekening gehouden met de voorgaande uitslag en de algemeen gebruikte halveringstijd van cannabinoïden van 36 uur. Dit kon leiden tot straffeloosheid omdat, hoewel de grens van 50ng/l was overschreden, er geen sprake was van bijgebruik maar van een afbouw van het middelengebruik. Dit uitgangspunt is ook langere tijd door de beroepscommissie gehanteerd. Inmiddels is dit uitgangspunt in zoverre verlaten dat bij beoordeling van de vraag of er sprake is van bijgebruik naast de cannabinoïdewaarde ook de cannabinoïde-kreatinineratio wordt betrokken, terwijl daarnaast uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat de halfwaardetijd van 36 uur niet onder alle omstandigheden juist blijkt te zijn. Onder omstandigheden, waaronder chronisch gebruik van softdrugs en in de persoon gelegen bijzondere omstandigheden, kan de halfwaardetijd langer, tot wel 15 dagen, zijn.

In klagers urine is een cannabinoïdewaarde van 61 ng/l aangetroffen. Gelet daarop dient de eerdergenoemde ratio uitsluitend te geven over eventueel bijgebruik. In klagers geval is die ratio na 21 dagen gestegen van 20,9 naar 22,7, terwijl deze ratio zonder bijgebruik had moeten dalen.

Naar het oordeel van de beroepscommissie kan de stijging van deze ratio alleen worden verklaard door bijgebruik tijdens detentie. Door en namens klager is aangevoerd dat klager voorafgaand aan de detentie dagelijks gebruiker van softdrugs was. Die enkele verklaring is niet nader onderbouwd en mitsdien onvoldoende om chronisch gebruik voorafgaand aan detentie aannemelijk te achten. Andere – in de persoon van klager gelegen – bijzondere omstandigheden zijn niet aangevoerd.

Hetgeen in beroep is aangevoerd kan daarom niet leiden tot een ander oordeel dan dat van de beklagcommissie. Het beroep

zal daarom ongegrond worden verklaard, met bevestiging van de uitspraak van de beklagcommissie, met aanvulling van de gronden.

Zaaknummer:

13/2555/GA

Datum uitspraak:

13 december 2013

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Bol, mr. A.T.
Rossem-Broos, mr. R.S.T. van
Groeneveld, mr. F.A. (secr.)

Trefwoorden:

Dwangmedicatie; Ontvankelijkheid formeel

Artikelen:

Pbw art. 46b, 46c, 46d, 46e, 66, 72 lid 3, 73 lid 4; Pm art. 22e; BW art. 7:457, 7:464

Samenvatting:

A-dwangbehandeling. Tegen voorgenomen beslissing ex artikel 22e Pm staat geen beroep open en daarvan kan geen schorsing worden gevraagd. Klager niet-ontvankelijk in beroep. Directeur mag, zonder instemming van gedetineerde, onderdelen uit behandelplan aan beroepscommissie verstrekken.

Rechtsoverwegingen:

Op 6 augustus 2013 heeft de directeur van het PPC van de p.i. Vught kenbaar gemaakt dat hij voornemens is bij klager een dwangbehandeling, als bedoeld in artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw, toe te passen. Op 7 augustus 2013 heeft klagers raadsman een klaagschrift bij de beklagcommissie alsmede een verzoek tot

schorsing van de voorgenomen beslissing, bij de voorzitter van de beroepscommissie, ingediend. Het klaagschrift is door de Raad aangemerkt als een beroepschrift en als zodanig in behandeling genomen. Bij beslissing van 12 augustus 2013 (13/2537/SGA) heeft de voorzitter van de beroepscommissie klagers schorsingsverzoek afgewezen. Op 14 augustus 2013 heeft de directeur definitief beslist tot het toepassen van de a-dwangbehandeling.

Uit het vorenstaande maakt de beroepscommissie op dat het beroep is gericht tegen de voorgenomen beslissing van 6 augustus 2013. Ter beoordeling staat de vraag of tegen een voorgenomen beslissing tot oplegging van een a-dwangbehandeling beroep kan worden ingesteld.

In artikel 46d van de Pbw is het volgende bepaald: "Buiten de situaties als bedoeld in artikel 32 kan, indien niet voldaan wordt aan de voorwaarden van artikel 46c, onderdelen b en c, niettemin als uiterste middel geneeskundige behandeling plaatsvinden: a. voor zover aannemelijk is dat zonder die geneeskundige behandeling het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen, of b. indien de directeur daartoe een besluit heeft genomen en dit naar het oordeel van een arts volstrekt noodzakelijk is om het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde binnen de inrichting doet veroorzaken, af te wenden."

Ingevolge artikel 46e, eerste lid, van de Pbw vindt geneeskundige behandeling overeenkomstig artikel 46d, onder a, van de Pbw plaats na een schriftelijke beslissing van de directeur waarin wordt vermeldt voor

welke termijn zij geldt.

Op grond van artikel 22e, eerste lid, van de Penitentiaire maatregel (Pm) stelt de directeur de voorzitter van de commissie van toezicht, de raadsman van de gedetineerde, de curator en de mentor in kennis van een voorgenomen beslissing tot a-dwangbehandeling uiterlijk drie dagen voor het nemen van die beslissing.

Artikel 72, derde lid, van de Pbw luidt als volgt: "Tegen de beslissing als bedoeld in het eerste lid van artikel 46e kan rechtstreeks beroep worden ingesteld bij de Raad."

De beroepscommissie is van oordeel dat tegen de, in artikel 22e, eerste lid, van de Pm geregelde, voorgenomen beslissing geen beroep op grond van artikel 72, derde lid, van de Pbw open staat. Immers, uit artikel 72, derde lid, van de Pbw (in samenhang bezien met artikel 46d, aanhef en onder a, en 46e van de Pbw) vloeit voort dat slechts beroep openstaat tegen de beslissing tot geneeskundige behandeling als bedoeld in artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw. Daarmee is dus niet de voorgenomen beslissing (als bedoeld in artikel 22e, eerste lid, van de Pm), maar slechts de (definitieve) beslissing tot dwangbehandeling zelf aan beroep onderhevig.

In het verlengde van het voorgaande ligt dat – voor zover dat gelet op de aard van een voornemen al mogelijk zou zijn – van een voorgenomen beslissing geen schorsing kan worden gevraagd. Immers, alleen in geval beroep open staat, is, gelet op artikel 73, vierde lid, van de Pbw, de in artikel 66 van de Pbw voorziene mogelijkheid van schorsing van overeenkomstige toepassing.

Nu klager beroep heeft ingesteld tegen de

voorgenomen beslissing, als bedoeld in artikel 22e, eerste lid, van de Pm, van 6 augustus 2013 en de Pbw niet voorziet in de mogelijkheid een rechtsmiddel aan te wenden tegen een dergelijke beslissing, zal klager niet-ontvankelijk worden verklaard in zijn beroep.

Ten overvloede overweegt de beroepscommissie het volgende. Ter zitting heeft de beroepscommissie de directeur verzocht het uittreksel van het behandelplan, dat ten behoeve van klager is opgemaakt, toe te zenden naar het secretariaat van de Raad.

Bij brieven van 29 oktober 2013 en 27 november 2013 is naar voren komt dat de directeur op dit punt – het al dan niet verstrekken van het behandelplan aan de beroepscommissie – in een tweestrijd verblijft, namelijk enerzijds de beroepscommissie voldoende voorlichten en anderzijds het waarborgen van de geheimhoudingsplicht van de behandelaren. De directeur stelt, ten einde een werkbare en juridisch juiste procedure te kunnen realiseren, voor dat de beroepscommissie haar verzoek tot het overleggen van het behandelplan bij de betreffende gedetineerde zelf indient. Indien de gedetineerde toestemming verleent, kan het behandelplan aan de beroepscommissie worden verstrekt.

Overigens heeft de beroepscommissie, in ogenschouw nemende het feit dat klager niet-ontvankelijk is in zijn beroep en om te voorkomen dat bij klager onterechte verwachtingen worden gewekt over de omvang van het beroep – beslist om de brieven van de directeur van 29 oktober 2013 en 27 november 2013 niet toe te zenden aan klager en zijn raadsman. Anders dan de directeur is de

beroepscommissie om de volgende reden van oordeel dat verstrekking van de informatie uit het behandelplan ook zonder uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene kan plaatsvinden.

Uit artikel 46b, eerste lid, van de Pbw volgt dat in overleg met de gedetineerde die in verband met zijn geestelijke gezondheidstoestand verblijft in een PPC een behandelplan wordt vastgesteld. Geneeskundige behandeling, waaronder a-dwangbehandeling, kan, op grond van artikel 46c, aanhef en onder a, van de Pbw in samenhang bezien met artikel 46d van de Pbw, alleen plaatsvinden als hierin is voorzien in het behandelplan. Ingevolge artikel 21b van de Pm bevat het behandelplan in ieder geval de diagnose van de stoornis van de geestesvermogens van de gedetineerde en de therapeutische middelen die in verband hiermee worden toegepast. In geval er sprake is van een dwangbehandeling dan dient, op grond van artikel 22 van de Pm, ook in het behandelplan te worden opgenomen welke minder bezwarende middelen zijn aangewend ten einde het gevaar dat de stoornis kan veroorzaken af te wenden als ook de wijze waarop rekening is gehouden met de voorkeuren van de gedetineerde.

Voor de beoordeling van een beslissing van de directeur tot het opleggen van een dwangbehandeling acht de beroepscommissie het, gelet op de hiervoor genoemde artikelen, noodzakelijk kennis te nemen van (onderdelen uit) het behandelplan.

Artikel 7:457, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek (BW), dat op grond van artikel 7:464, eerste lid, van het BW van overeenkomstige toepassing is op de onderhavige situatie, luidt als volgt:

“Onverminderd het in artikel 448 lid 3, tweede volzin, bepaalde draagt de hulpverlener zorg, dat aan anderen dan de patiënt geen inlichtingen over de patiënt dan wel inzage in of afschrift van de bescheiden, bedoeld in artikel 454, worden verstrekt dan met toestemming van de patiënt. Indien verstrekking plaatsvindt, geschiedt deze slechts voor zover daardoor de persoonlijke levenssfeer van een ander niet wordt geschaad. De verstrekking kan geschieden zonder inachtneming van de beperkingen, bedoeld in de voorgaande volzinnen, indien het bij of krachtens de wet bepaalde daartoe verplicht.”

Verstrekking van de wettelijk voorgeschreven, hiervoor genoemde, onderdelen van het behandelplan aan de beroepscommissie in het kader van haar toetsing op grond van artikel 72, derde lid, van de Pbw, is naar het oordeel van de beroepscommissie aan te merken als een wettelijke verplichting in de zin van artikel 7:457, eerste lid, derde volzin van het BW. De beroepscommissie is gelet op het vorenstaande, anders dan de directeur van het PPC en in aanmerking nemende het medisch beroepsgeheim van de behandelaren, van oordeel dat het de directeur vrijstaat, ook zonder instemming van de betrokkene, (onderdelen uit) het behandelplan aan de beroepscommissie te verstrekken. Hierbij dient de directeur wel af te wegen welke gegevens voor de beoordeling door de beroepscommissie noodzakelijk zijn.

Zaaknummer:

13/3513/GA

Datum uitspraak:

9 december 2013

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Rutten, mr. M.A.G.
Fernandes Mendes, mr. H.K.
Maes, mr. H.M.J.D. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de locatie Sittard

Trefwoorden:

Voorwerpen op cel

Artikelen:

Pbw art. 45; Regeling model huisregels p.i.
art. 4.5.1

Samenvatting:

Gebleken dat gegevensoverdracht gecontroleerd kan geschieden. Gelet hierop had verzoek van klager om een geprepareerde laptop onder zich te mogen houden voor studiedoeleinden, ook gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen t.a.v. gebruik van ICT-middelen en het standpunt van de Staatssecretaris omtrent het belang van ICT-middelen in het kader van resocialisatie toegewezen moeten worden. Beroep van directeur ongegrond. Beroepscommissie draagt directeur op een nieuwe beslissing te nemen.

Rechtsoverwegingen:

Klager heeft aan de directeur verzocht om – in afwijking van de algemeen geldende regelgeving – een laptop voor studiedoeleinden onder zich te mogen houden. De directeur heeft dat verzoek afgewezen. Die afwijzing is een beslissing als bedoeld in artikel 60, eerste lid, van de Pbw. Klager is daarom ontvankelijk in zijn beklag.

Klager volgt een studie bij het L.O.I. waarvoor hij, gelet op de omstandigheden waaronder hij de studie dient te volgen en

gelet op klagers leeftijd, tenminste 30 uren per week nodig heeft en waarbij het gebruik van een computer voor hem onontbeerlijk is. De directeur van de locatie Sittard stelt klager in de gelegenheid om die studie te volgen en biedt hem daartoe in beginsel voldoende faciliteiten. De vraag die thans beantwoording behoeft is of het onthouden van de toestemming voor het onder zich mogen houden van een – speciaal voor dat doel geprepareerde – laptop als redelijk en billijk moet worden beoordeeld.

De door klager beschreven werkwijze, waarbij door hem geen USB-stick hoeft te worden gebruikt voor het overzetten van informatie, neemt een belangrijk bezwaar van de directeur weg. Ook de overdracht van gegevens vanaf de laptop naar de persoonlijke onderwijsite van klager bij het L.O.I. geschiedt gecontroleerd, omdat dit steeds door tussenkomst van een medewerker van de afdeling onderwijs van de locatie geschiedt. Gelet daarop moet worden geoordeeld dat beveiligingsrisico's kunnen worden weggenomen. Dan resteert de vraag of de directeur op andere gronden het verzoek van de gedetineerde om voor zijn studie gebruik te kunnen maken van een geprepareerde laptop, zoals hiervoor omschreven, terecht heeft kunnen afwijzen. De beroepscommissie wijst erop dat de inrichting de studie in behoorlijke mate faciliteert. Ook is voldoende aannemelijk dat klager minimaal 30 uur per week nodig heeft om te studeren en dat een dergelijk aantal uren niet goed buiten de cel, in de onderwijsruimte, en met de arbeidsverplichting van klager kan worden behaald.

De beroepscommissie plaatst dit verzoek in de huidige ontwikkelingen in de samenleving ten aanzien van het gebruik van ICT-middelen en betreft hierbij hetgeen door de

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie naar voren is gebracht in zijn brief aan de Tweede Kamer van 19 juni 2013 (TK 2012-2013, 24587 nr. 535) omtrent het belang van gebruik van ICT-middelen in het kader van de resocialisatie van gedetineerden. Onder deze omstandigheden kon de directeur in redelijkheid en billijkheid niet komen tot een afwijzing van klagers verzoek om de beschikking te kunnen krijgen over een gecontroleerde en aangepaste laptop.

Hetgeen in beroep is aangevoerd kan daarom niet leiden tot een ander oordeel dan dat van de beklagcommissie. Het beroep van de directeur zal daarom ongegrond worden verklaard en de uitspraak van de beklagcommissie zal worden bevestigd, met wijziging van de gronden.

Omdat de beklagcommissie enkel het beklag gegrond heeft verklaard, zal de beroepscommissie – voor zover dat niet reeds impliciet volgt uit de beslissing van de beklagcommissie – de bestreden beslissing van de directeur vernietigen en aan de directeur opdragen om binnen veertien dagen na ontvangst van deze uitspraak een nieuwe beslissing te nemen, met inachtneming van hetgeen hiervoor is overwogen.

Zaaknummer:

13/2585/GA

Datum uitspraak:

3 december 2013

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Brand, J.G.A. van den
Mulders, M.J.
Nauta, T. (secr.)

Trefwoorden:

Behandelplan; Gedogen geneeskundige handeling; Informatieplicht ; Medische verzorging behandeling; Ontvankelijkheid formeel; Zorgplicht wijze van betrachten

Artikelen:

Pbw art. 46a, 46b, 46c, 46d, 46e, 72 lid 3, 73 lid 4; Pm art. 21b; 22; 22e lid 1; Burgerlijk wetboek, art. 7:464; 7:457.

Samenvatting:

Dwangmedicatie. Noodzakelijk dat na definitieve beslissing 72 uur in acht wordt genomen tot toepassing dwangmedicatie. Beroepsgeheim staat niet in de weg aan verstrekking uittreksel behandelplan. Er moeten bij de beslissing drie verschillende personen zijn betrokken, directeur, behandelend psychiater en onafhankelijk psychiater. Gelet hierop aanbeveling om werkwijze en taakverdeling in PPC Amsterdam te wijzigen en om onafhankelijk psychiatrische verklaring aan te vragen bij psychiater die niet werkzaam is in de desbetreffende PPC. Beroep ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Op 9 augustus 2013 heeft de directeur van het PPC Amsterdam besloten bij klagster op advies van de behandelend psychiater en een niet bij de behandeling betrokken psychiater een dwangbehandeling toe te passen, nu het gevaar dat de stoornis van haar geestesvermogens klagster doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen. Daaraan voorafgaand heeft de directie op 5 augustus 2013 een voorgenomen besluit met deze strekking genomen. De maandcommissaris van de commissie van toezicht heeft geadviseerd de uitvoering van de dwangbehandeling op te schorten

in afwachting van de behandeling van het bezwaar van klagster door de Raad. Op 9 augustus 2013 is namens klagster een verzoek tot schorsing van de definitieve beslissing ingediend. De directeur heeft het oordeel van de voorzitter van de beroepscommissie inzake het schorsingsverzoek afgewacht alvorens de dwangbehandeling is gestart. Op 14 augustus 2013 heeft de voorzitter van de beroepscommissie als bedoeld in artikel 69, tweede lid, van de Pbw dit verzoek afgewezen. Naar het voorlopig oordeel van de voorzitter is voldoende aannemelijk dat er sprake was van noodzaak tot het toepassen van de dwangbehandeling.

De dwangbehandeling is op 9 augustus 2013 uitgevoerd.

Toepasselijke wetsartikelen.

In artikel 46d van de Pbw is opgenomen: "Buiten de situaties als bedoeld in artikel 32 kan, indien niet voldaan wordt aan de voorwaarden van artikel 46c, onderdelen b en c, niettemin als uiterste middel geneeskundige behandeling plaatsvinden: a. voor zover aannemelijk is dat zonder die geneeskundige behandeling het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen, of b. indien de directeur daartoe een besluit heeft genomen en dit naar het oordeel van een arts volstrekt noodzakelijk is om het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde binnen de inrichting doet veroorzaken, af te wenden."

Uit het bepaalde in artikel 72, derde lid, van de Pbw volgt dat tegen een beslissing als bedoeld in artikel 46d, aanhef en onder

a, van de Pbw rechtstreeks beroep kan worden ingesteld. Het beroep is dan ook ontvankelijk.

Elementen ter beoordeling.

Voor de beoordeling van deze beslissing in beroep zijn de volgende elementen uit de wet en de Penitentiaire maatregel (Pm) van belang.

Voorzien is in een zelfstandige voorfase waarbij de directeur de voorzitter van de commissie van toezicht, de raadsman van de gedetineerde, de curator en de mentor in kennis stelt van zijn voorgenomen beslissing tot het toepassen van een a-dwangbehandeling. Hij maakt deze voorgenomen beslissing uiterlijk drie dagen voor het nemen van de definitieve beslissing bekend. De voorzitter van de commissie van toezicht, de raadsman van de gedetineerde, de curator en de mentor worden in de gelegenheid gesteld bezwaren tegen de voorgenomen beslissing kenbaar te maken (artikel 22e, eerste lid, van de Pm). Daarnaast moet de beoogde dwangbehandeling opgenomen zijn in een behandelplan (artikel 46b van de Pbw) en moeten er verklaringen worden overgelegd van de behandelend psychiater alsmede van een psychiater die de gedetineerde kort tevoren heeft onderzocht met het oog op de toepassing van de dwangbehandeling, maar die niet was betrokken bij zijn behandeling (artikel 46e van de Pbw).

Ten aanzien van de reikwijdte van het beroep.

De directeur heeft de reikwijdte van de beroepsprocedure aan de orde gesteld, met name of tegen een voorgenomen beslissing een (schorsings)beroep kan worden ingesteld.

De beroepscommissie is van oordeel dat

tegen de in artikel 22e van de Pm geregelde voorgenomen beslissing geen beroep op grond van artikel 72, derde lid, van de Pbw openstaat nu die bepaling slechts beroep openstelt tegen de beslissing tot dwangbehandeling als bedoeld in artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw. Daarmee is dus niet de voorgenomen beslissing, maar slechts de beslissing tot dwangbehandeling zelf aan beroep onderhevig. Alleen in het geval beroep openstaat is gelet op artikel 73, vierde lid, van de Pbw, de in artikel 66 van de Pbw voorziene mogelijkheid van schorsing van overeenkomstige toepassing. Nu tegen de voorgenomen beslissing tot dwangbehandeling geen beroep openstaat, betekent dit dat – voor zover dat gelet op de aard van een voornemen al mogelijk zou zijn – van een voorgenomen beslissing geen schorsing kan worden gevraagd.

Gegeven deze situatie acht de beroepscommissie het noodzakelijk dat, in aanvulling op de met waarborgen omgeven voorbereidingsprocedure, bij de tenuitvoerlegging van een beslissing tot het toedienen van dwangmedicatie een tijdsperiode van 72 uur in acht wordt genomen tussen het nemen van de definitieve beslissing tot dwangbehandeling door de directeur en de daadwerkelijke uitvoering van deze beslissing. Immers, indien de beslissing tot dwangbehandeling ex artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw direct uitvoerbaar is, leidt dit ertoe dat feitelijk geen mogelijkheid bestaat om een rechtsmiddel aan te wenden tegen de beslissing tot dwangbehandeling voordat deze behandeling is gestart. Tevens sluit deze handelwijze aan bij de vanuit de Tweede Kamer geuite wens om een rechterlijke beoordeling mogelijk te maken die de rechterlijke toets vooraf zo dicht mogelijk nadert (Handelingen 2011 – 2012,

nr. 52, item 4, 9 februari 2012, Tweede Kamer).

Ten aanzien van het behandelplan en het medisch beroepsgeheim.

Voor de toetsing door de beroepscommissie van de beslissing van de directeur tot dwangbehandeling is het noodzakelijk kennis te nemen van (onderdelen van) het behandelplan. Ingevolge artikel 21b van de Pm bevat dit in elk geval de diagnose van de stoornis van de geestesvermogens van de gedetineerde en de therapeutische middelen die in verband hiermee worden toegepast. In de situatie van een dwangbehandeling worden, ingevolge artikel 22 van de Pm, ook de minder bezwarende middelen opgenomen die zijn aangewend teneinde het gevaar dat de stoornis kan veroorzaken, af te wenden en de wijze waarop rekening is gehouden met de voorkeuren van de gedetineerde.

Tijdens de behandeling is aan de orde gekomen of het gelet op het medisch beroepsgeheim de inrichting vrijstaat deze informatie aan de beroepscommissie te verstrekken.

De beroepscommissie beantwoordt deze vraag bevestigend. Allereerst is blijkens artikel 7:464, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek (BW) het beroepsgeheim in de gegeven situatie niet in volle omvang van toepassing. Dit artikel luidt:

“Indien in de uitoefening van een geneeskundig beroep of bedrijf anders dan krachtens een behandelingsovereenkomst handelingen op het gebied van de geneeskunst worden verricht, zijn deze afdeling alsmede de artikelen 404, 405 lid 2 en 406 van afdeling 1 van deze titel van overeenkomstige toepassing voor zover de aard van de rechtsbetrekking zich daartegen niet verzet.”

Het medisch handelen in een PPC is gebaseerd op artikel 42 van de Pbw en vindt niet plaats op basis van een behandelingsovereenkomst. Derhalve is het medisch beroepsgeheim aan dienovereenkomstige beperkingen onderhevig.

De verstrekking van informatie kan worden gebaseerd op artikel 7:457, eerste lid, van het BW:

“Onverminderd het in artikel 448 lid 3, tweede volzin, bepaalde draagt de hulpverlener zorg, dat aan anderen dan de patiënt geen inlichtingen over de patiënt dan wel inzage in of afschrift van de bescheiden, bedoeld in artikel 454, worden verstrekt dan met toestemming van de patiënt. Indien verstrekking plaatsvindt, geschiedt deze slechts voor zover daardoor de persoonlijke levenssfeer van een ander niet wordt geschaad. De verstrekking kan geschieden zonder inachtneming van de beperkingen, bedoeld in de voorgaande volzinnen, indien het bij of krachtens de wet bepaalde daartoe verplicht.”

Verstrekking van de wettelijk voorgeschreven onderdelen van het behandelplan aan de beroepscommissie in het kader van haar toetsing op grond van artikel 72, derde lid, van de Pbw is als een wettelijke verplichting in voornoemde zin aan te merken. Hierbij dient wel een afweging plaats te vinden welke gegevens voor deze toetsing noodzakelijk zijn. Gelet hierop heeft de beroepscommissie medische informatie, waaronder het behandelplan van klagster, opgevraagd bij het PPC met inachtneming van het ook in de medische wereld gebruikelijke need-to-know-principe.

Uit de overgelegde stukken blijkt dat

klaagster een ernstige psychiatrische stoornis heeft en psychotisch is. Dit doet klaagster gevaar veroorzaken als bedoeld in artikel 46a, eerste lid, onder c, van de Pbw. Klaagster houdt hoogstwaarschijnlijk vanuit psychotische motieven het contact met haar naasten af. Zij denkt een verhouding met de premier te hebben. Op de afdeling leeft klaagster grotendeels teruggetrokken. Zij verwaarloost zichzelf in toenemende mate. Hierdoor leeft klaagster al jaren een marginaal bestaan en is er gevaar voor verdere maatschappelijke teloorgang. Het behandelplan is besproken met klaagster en zij heeft aangegeven niet in te stemmen met het behandelplan. Klaagster wil weg uit het PPC en terug naar Mexico.

De gemachtigde van klaagster heeft erop gewezen dat uit de overgelegde stukken niet blijkt of klaagster is gediagnosticeerd met een psychiatrische stoornis volgens de DSM-IV/V criteria en welke stoornis dit dan zou zijn.

In de overgelegde verklaringen van de psychiaters wordt een uiteenzetting gegeven van het gedrag en de denkwijze van klaagster, op basis waarvan zij tot hun oordeel zijn gekomen dat klaagster een psychiatrische stoornis heeft en dat zij vanuit psychotische motieven handelt. De beroepscommissie acht het op basis hiervan voldoende aannemelijk dat klaagster leidt aan een psychiatrische stoornis en acht zich op dit punt voldoende voorgelicht. De beroepscommissie overweegt verder dat het niet noodzakelijk is dat een geestesstoornis wordt omschreven in de DSM-IV-V, ook zonder een dergelijke vermelding kan er sprake zijn van een stoornis van de geestesvermogens. De beroepscommissie verwijst hierbij naar de uitspraak van de Hoge Raad, d.d. 18 december 2012, LJN: BY5355.

Voor wat betreft het onderzoek naar alternatieven voor toediening van dwangmedicatie is de volgende informatie namens het PPC in het geding gebracht: "Pogingen patiënt middels psychoeducatie en andere motiverende interventies hebben niet geleid tot overeenstemming met betrekking tot de behandeling."

en

"Patiënte geeft niet aan wat haar voorkeur is voor behandeling, behoudens dat zij weg wil uit het psychiatrisch centrum, waar zij nu niet kan verblijven gezien de psychiatrische problematiek.

Wel is langdurig gepoogd om zonder medicatie, met structuur en begeleiding, de gevolgen van de psychiatrische stoornis onder controle te houden. Dit werkt onvoldoende."

Hieruit volgt naar het oordeel van de beroepscommissie dat er getracht is in samenspraak met klaagster en op andere dan gedwongen wijze te komen tot het beoogde doel. Dit heeft onvoldoende effect gehad. Daarmee is, gelet op de hiervoor omschreven stoornis, voldoende aannemelijk geworden dat de inzet van de dwangbehandeling in dit geval noodzakelijk is geworden. In het behandelplan is voorzien in de mogelijkheid tot dwangbehandeling als besloten in de bestreden beslissing van 9 augustus 2013. Vermeld is dat in dat geval gebruik zal worden gemaakt van dwangmedicatie.

Voor de beroepscommissie is hiermee voldoende aannemelijk geworden dat klaagster een psychiatrische stoornis heeft die zonder behandeling voor haar gevaar veroorzaakt. Tevens is het voor de beroepscommissie voldoende aannemelijk geworden dat de gekozen dwangbehandeling voldoet aan de eisen van proportionaliteit,

subsidiariteit en doelmatigheid. De beroepscommissie is dan ook van oordeel dat aan de vereisten uit artikel 46c jo artikel 46d, aanhef, van de Pbw is voldaan.

Ten aanzien van de psychiatrische verklaringen.

Vanwege het ingrijpende karakter van de dwangbehandeling heeft de wetgever bepaald dat bij de beslissing tot toepassing van een dwangbehandeling door de directeur niet alleen advies gevraagd wordt aan de behandelend psychiater, maar ook aan een niet bij de behandeling van de gedetineerde betrokken psychiater (artikel 46e van de Pbw).

De beroepscommissie stelt vast dat uit de Pbw en de toelichting daarop voortvloeit dat er ten minste drie verschillende personen betrokken dienen te zijn bij de beslissing tot toepassing van een dwangbehandeling, te weten de directeur van de inrichting, de behandelend psychiater en een onafhankelijk psychiater.

Uit de overgelegde stukken blijkt dat voordat het besluit tot dwangbehandeling ten aanzien van klaagster is genomen de directeur die de beslissing heeft genomen, [...], advies heeft ingewonnen bij mevrouw [...], behandelend psychiater van klaagster alsmede directeur Zorg en Behandeling en bij de heer dr. R. [...], die wordt aangeduid als onafhankelijk psychiater en werkzaam is binnen het PPC Amsterdam.

Uit bestendige jurisprudentie, waaronder de uitspraak van de Hoge Raad van 21 juni 2013 (13/01606, ECLI:NL:HR:2013:CA3936) blijkt dat ten minste een jaar moet zijn verstreken tussen het moment waarop de niet-behandelend psychiater voor het laatst behandelcontact met klaagster heeft gehad

en het moment waarop die psychiater zijn onderzoek verricht ten behoeve van de voorgenomen dwangbehandeling, om die psychiater te kunnen aanmerken als "niet bij de behandeling betrokken". De tweede verklaring ten behoeve van de beslissing tot dwangbehandeling kan slechts worden afgegeven door een psychiater die aan deze kwalificatie voldoet. Noch gesteld of gebleken is dat de tweede psychiater, [...], niet aan deze kwalificatie voldoet.

Op basis van hetgeen ter zitting naar voren is gebracht, is overigens gebleken dat de directeur Zorg en Behandeling, mevrouw [...], tevens optreedt als behandelend psychiater, dan wel niet bij de behandeling betrokken psychiater. De beroepscommissie ziet bezwaren in het optreden van de directeur Zorg en Behandeling als niet bij de behandeling betrokken zijnde psychiater. De aard van haar functie als directeur Zorg en Behandeling brengt met zich dat zij betrokken is bij de behandeling van en verantwoordelijk is voor alle in het PPC verblijvende gedetineerden. Tevens bestaat er op grond van de functie directeur Zorg en Behandeling een hiërarchische verhouding tussen [...] en de overige in het PPC werkzame psychiaters. De beroepscommissie heeft geen reden om te twijfelen aan de onafhankelijke oordeelsvorming van de directeur Zorg en Behandeling, maar acht het van belang dat voorkomen moet worden dat de schijn van vooringenomenheid, gelet op de verschillende functies van deze directeur, kan worden gewekt. De beroepscommissie beveelt dan ook aan met het oog hierop de werkwijze en taakverdeling in het PPC aan te passen.

Eveneens ter waarborging van de onafhankelijkheid van de beoordeling

verdient het naar het oordeel van de beroepscommissie aanbeveling dat de directeur de aanvraag voor de tweede psychiatrische verklaring doet bij een psychiater die niet werkzaam is binnen hetzelfde PPC als waar de gedetineerde, ten aanzien van wie de beslissing tot toepassing van de dwangbehandeling wordt genomen, verblijft.

Het vorenstaande in aanmerking genomen is de beroepscommissie van oordeel dat de beslissing van 9 augustus 2013 voldoet aan de daaraan te stellen vereisten en zal zij het beroep ongegrond verklaren.

Zaaknummer:

13/2552/GA

Datum uitspraak:

3 december 2013

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Brand, J.G.A. van den
Mulders, M.J.
Nauta, T. (secre.)

Trefwoorden:

Gedogen geneeskundige handeling;
Ontvankelijkheid formeel

Artikelen:

Pbw art. 46d; 66, 72 lid 3, 73 lid 4; Pm art. 22e

Samenvatting:

Dwangmedicatie. Tegen een voorgenomen beslissing ex artikel 22e PM staat geen beroep open en daarvan kan geen schorsing worden gevraagd. Klager niet-ontvankelijk in beroep.

Rechtsoverwegingen:

Op 7 augustus 2013 heeft de directeur van het PPC Amsterdam kenbaar gemaakt dat hij voornemens is bij klager een dwangbehandeling toe te passen. Dit gezien het psychiatrisch ziektebeeld van klager en het oordeel van de psychiater dat zonder een geneeskundige behandeling als bedoeld in artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw het gevaar dat de stoornis van zijn geestesvermogens klager doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen. De maandcommissaris van de commissie van toezicht heeft geadviseerd de uitvoering van de dwangbehandeling op te schorten in afwachting van een eventuele indiening van een verzoek tot schorsing van de voorgenomen beslissing bij de Raad. Op 8 augustus 2013 is namens klager een verzoek tot schorsing van de voorgenomen beslissing ingediend. De directeur heeft het oordeel van de voorzitter van de beroepscommissie inzake het schorsingsverzoek afgewacht alvorens de dwangbehandeling is gestart. Op 13 augustus 2013 heeft de voorzitter van de beroepscommissie als bedoeld in artikel 69, tweede lid, van de Pbw dit verzoek afgewezen. Naar het voorlopig oordeel van de voorzitter is voldoende aannemelijk dat er sprake was van noodzaak tot het toepassen van de dwangbehandeling.

Toepasselijke wetsartikelen.

In artikel 46d van de Pbw is opgenomen: "Buiten de situaties als bedoeld in artikel 32 kan, indien niet voldaan wordt aan de voorwaarden van artikel 46c, onderdelen b en c, niettemin als uiterste middel geneeskundige behandeling plaatsvinden: a. voor zover aannemelijk is dat zonder die geneeskundige behandeling het gevaar dat de stoornis van de geestesvermogens de gedetineerde doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden

weggenomen, of

b. indien de directeur daartoe een besluit heeft genomen en dit naar het oordeel van een arts volstrekt noodzakelijk is om het gevaar dat de stoornis van de geestvermogens de gedetineerde binnen de inrichting doet veroorzaken, af te wenden.”

Uit het bepaalde in artikel 72, derde lid, van de Pbw volgt dat tegen een beslissing als bedoeld in artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw rechtstreeks beroep kan worden ingesteld.

De directeur heeft de reikwijdte van de beroepsprocedure aan de orde gesteld, met name of tegen een voorgenomen beslissing een (schorsings)beroep kan worden ingesteld.

De beroepscommissie is van oordeel dat tegen de in artikel 22e van de Penitentiaire maatregel (Pm) geregelde voorgenomen beslissing geen beroep op grond van artikel 72, derde lid, van de Pbw openstaat nu die bepaling slechts beroep openstelt tegen de beslissing tot dwangbehandeling als bedoeld in artikel 46d, aanhef en onder a, van de Pbw. Daarmee is dus niet de voorgenomen beslissing, maar slechts de beslissing tot dwangbehandeling zelf aan beroep onderhevig. Alleen in het geval beroep openstaat is gelet op artikel 73, vierde lid, van de Pbw, de in artikel 66 van de Pbw voorziene mogelijkheid van schorsing van overeenkomstige toepassing. Nu tegen de voorgenomen beslissing tot dwangbehandeling geen beroep openstaat, betekent dit dat – voor zover dat gelet op de aard van een voornemen al mogelijk zou zijn – van een voorgenomen beslissing geen schorsing kan worden gevraagd.

Nu klager beroep heeft ingesteld tegen de beslissing als bedoeld in artikel 22e,

eerste lid, van de Pm van 7 augustus 2013 en de wet niet voorziet in de mogelijkheid een rechtsmiddel aan te wenden tegen een dergelijke beslissing, zal klager niet-ontvankelijk worden verklaard in zijn beroep.

Ten overvloede merkt de beroepscommissie op dat gebleken is dat er nimmer uitvoering is gegeven aan de voorgenomen beslissing van de directeur van 7 augustus 2013 door middel van een definitief besluit.

Zaaknummer:

13/2712/GA

Datum uitspraak:

28 november 2013

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der Boelens, drs. R.K. Moerings, prof.dr.mr. L.M. Koster, mr. M.L. (secr.)

Beklagcommissie:

alleensprekende beklagrechtter bij de p.i. Nieuwegein

Trefwoorden:

Zorgplicht wijze van betrachten
Ontvankelijkheid materieel

Artikelen:

Pbw art. 49 lid 1

Samenvatting:

Na schouw komt beroepscommissie tot het oordeel dat de luchtplaats van de p.i. Nieuwegein voldoet aan daaraan te stellen minimumeisen. Beklag ontvankelijk, maar ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Op grond van artikel 49, eerste lid, van de Pbw heeft de gedetineerde recht op dagelijks verblijf in de buitenlucht. Op grond van het derde lid van dat artikel draagt de directeur zorg dat de gedetineerde in de gelegenheid wordt gesteld dagelijks ten minste een uur in de buitenlucht te verblijven. Artikel 27.1 van de European Prison Rules luidt als volgt: "Every prisoner shall be provided with the opportunity of at least one hour of exercise every day in the open air, if the weather permits".

Klager klaagt dat de luchtplaats niet aan de daaraan te stellen eisen voldoet en dat hij daardoor wordt geschonden in zijn recht om te luchten. Nu het onder de zorgplicht van de directeur valt te zorgen dat het recht op luchten daadwerkelijk kan worden uitgeoefend, dient het beklag te worden aangemerkt als een klager betreffende door of namens de directeur genomen beslissing als bedoeld in artikel 60 van de Pbw. Klager zal daarom alsnog worden ontvangen in zijn beklag.

De beroepscommissie legt aan haar beoordeling van de vraag of de betreffende luchtplaats van de p.i. Nieuwegein voldoet aan de daaraan te stellen eisen, ten grondslag haar bevindingen ten tijde van een schouw die op 11 november 2013 heeft plaatsgevonden. Zij heeft waargenomen dat op de luchtplaats enkele bomen staan, dat deze geplaveid is met grof gravel en voorzien is van enkele bochtige looppaden, dat een langwerpige abri bij benadering 24 zitplaatsen biedt en dat op de luchtplaats een gymtoestel met drie rekstokken staat. De luchtplaats is aan drie kanten ommuurd. De vierde zijde bestaat uit een hek. De beroepscommissie heeft waargenomen dat de abri niet is voorzien van een deugdelijke afwatering.

De beroepscommissie stelt voorop dat een luchtplaats is bedoeld om in de buitenlucht te verblijven en daar desgewenst te bewegen. Anders dan klager stelt, hoeft een luchtplaats niet geschikt te zijn voor sportactiviteiten. Daarvoor zijn de (begeleide) sportmomenten bedoeld. Tijdens de schouw van de luchtplaats heeft de beroepscommissie vastgesteld dat de luchtplaats voldoet aan de daaraan te stellen minimumeisen. Enkel de afwatering van de abri liet te wensen over. In aanmerking genomen de toezegging van de directeur om dit gebrek te verhelpen, is de beroepscommissie van oordeel dat de directeur aan zijn op artikel 49 Pbw gegronde zorgplicht heeft voldaan. Het beklag zal daarom ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

13/2458/GA

Datum uitspraak:

27 november 2013

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Bol, mr. A.T.
Rossem-Broos, mr. R.S.T. van
Groeneveld, mr. F.A. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie p.i. Grave

Trefwoorden:

Ontvankelijkheid materieel; Urineonderzoek;
Disciplinaire straffen aanleiding

Artikelen:

Pbw art. 30, 50, 51, 60; Regeling
urinecontrole penitentiaire inrichtingen art. 3

Samenvatting:

O.g.v. Regeling urinecontrole moet gedetineerde bij afname van urinecontrole een aantal handelingen (verdelen, afsluiten en plakken) zelfstandig verrichten. In Regeling beschreven procedure moet, ongeacht gebruikte apparatuur, worden nageleefd. Door directeur gedemonstreerde wijze van afname stemt overeen met Regeling. Beroep directeur gegrond.

Rechtsoverwegingen:

De directeur heeft in beroep aangevoerd dat klager alsnog niet-ontvankelijk moet worden verklaard in zijn beklag, omdat klagers klacht is gericht tegen een algemene, voor alle gedetineerden geldende, regel. De beroepscommissie constateert, op basis van de stukken, dat het beklag is gericht tegen de, op 18 april 2013 aan klager, opgelegde disciplinaire straf van zeven dagen opsluiting in een strafcel. Dit betreft een door of namens de directeur jegens klager genomen beslissing waartegen op grond van artikel 60, eerste lid, van de Pbw beklag open staat. Klager is derhalve ontvankelijk in zijn beklag.

Deze straf is opgelegd op grond van de uitslag van een urinecontrole, waarvan de rechtmatigheid van de uitvoering wordt betwist. Ter beoordeling staat derhalve de vraag of de wijze waarop urinecontroles in de p.i. Grave worden afgenomen overeenstemt met de in artikel 3, derde en vijfde lid, van de Regeling beschreven procedure. Ingevolge artikel 3, derde lid, van de Regeling urineert een gedetineerde onder direct visueel toezicht van een ambtenaar of medewerker in een daartoe aan hem verstrekte opvangbeker. In het vijfde lid van artikel 3 van de Regeling is het volgende bepaald: 'De gedetineerde verdeelt onder toezicht van een ambtenaar of medewerker

de urine over twee aan hem verstrekte buizen. De gedetineerde sluit de buizen af, waarna de ambtenaar of medewerker controleert of de buizen goed zijn afgesloten. De gedetineerde plakt vervolgens stickers met een uniek registratienummer of code op de twee buizen.'

De beroepscommissie stelt voorop dat de wijze waarop urinecontroles in penitentiaire inrichtingen thans worden afgenomen aanmerkelijk verschilt van de wijze waarop urinecontroles werden afgenomen ten tijde van de inwerkingtreding van de Regeling (op 15 juni 1999). De Regeling is evenwel niet aangepast aan de nieuwe methode van het afnemen van urine. In dit beroep is door de directeur het standpunt ingenomen dat de huidige werkwijze in overeenstemming is met de Regeling. Ter zitting heeft de directeur, met behulp van de meegebrachte opvangbeker en buisjes (waarvan foto's zijn gemaakt, die aan deze uitspraak worden gehecht), gedemonstreerd en toegelicht op welke wijze de urinecontroles in de p.i. Grave worden afgenomen. Hieruit is het volgende naar voren gekomen.

Urinecontroles worden afgenomen met behulp van de zogenaamde 'vacutainer'. Bij de afname van urinecontroles wordt gebruik gemaakt van:

- een opvangbeker; in het deksel daarvan zit een holte – die wordt afgedekt met een beschermsticker – en in die holte zit een naaldje,
- twee vacuümbuisjes met in de dop een zelfsluitend vliesje,
- een 'formulier aanvraag urinecontrole',
- een formulier 'toestemming opvraag medicijngebruik' en
- een aanvraagformulier met drie stickers met daarop een streepjescode en uniek registratienummer.

De gedetineerde, bij wie de urinecontrole wordt afgenomen, urineert onder direct visueel toezicht van het personeel in de opvangbeker en sluit deze af. Daarna trekt de gedetineerde de beschermsticker van de opvangbeker en verdeelt hij de urine over de twee vacuümbuisjes. Dit doet hij door het buisje ondersteboven in de holte in het deksel van de opvangbeker, waarin de urine zit, te duwen. Op deze wijze steekt het naaldje in het deksel van de opvangbeker door het zelfsluitende vliesje in de dop van het vacuümbuisje. Zodoende wordt het vacuümbuisje gevuld met urine. Vervolgens sluit de gedetineerde het buisje af, door dit van de opvangbeker af te trekken. Het vliesje in de dop van het buisje, waar het naaldje in de opvangbeker doorheen heeft geprikt, sluit automatisch. De gedetineerde geeft de buisjes voorts aan het toezienend personeel dat controleert of de buisjes goed zijn afgesloten. Daarna plakt de gedetineerde de stickers, die aan het aanvraagformulier zijn gehecht, op de buisjes (en één op het aanvraagformulier). De directeur heeft ter zitting aangevoerd – en desgevraagd nogmaals benadrukt – dat de gedetineerden bovengenoemde handelingen zelfstandig, onder toezicht van het personeel, uitvoeren.

In eerdere uitspraken heeft de beroepscommissie geoordeeld dat het uitvoeren van urinecontroles, waarbij gebruik wordt gemaakt van een 'vacutainer', in strijd is met de procedure zoals beschreven in artikel 3, vijfde lid, van de Regeling.

Zo heeft de beroepscommissie in de uitspraak met kenmerk 12/1351/GA geoordeeld dat er geen sprake is van 'afsluiten' als bedoeld in artikel 3, vijfde lid, van de Regeling, omdat de gedetineerde de buisjes niet meer met een dopje hoeft af te

sluiten.

Voorts heeft de beroepscommissie in de uitspraak met kenmerk 12/3789/TA geoordeeld dat er geen sprake is van 'verdelen' als bedoeld in artikel 3, vijfde lid, van de Regeling, omdat de buisjes door middel van een vacuüm automatisch worden gevuld.

Hoewel de hierboven beschreven wijze van afname van urinecontroles niet anders is dan in de zaken met kenmerk 12/1351/GA en 12/3789/TA het geval was, heeft de door de directeur ter zitting gegeven demonstratie en toelichting tot het inzicht geleid dat er wel degelijk sprake is van 'verdelen' en 'afsluiten' als bedoeld in artikel 3, vijfde lid, van de Regeling. De beroepscommissie neemt hierbij in aanmerking dat in (artikel 3, vijfde lid, van) de Regeling niet is voorgeschreven welk type apparatuur moet worden gebruikt bij de afname van urinecontroles. De Regeling – en met name artikel 3, vijfde lid – bevat waarborgen om te bewerkstelligen dat de gedetineerde (enige) controle houdt over de urine die hij, ten behoeve van het onderzoek, inlevert. In artikel 3, vijfde lid, van de Regeling is, ter waarborging van een juiste procedure, bepaald dat de gedetineerde een aantal handelingen – het verdelen van de urine over de buisjes, het afsluiten van de buisjes en het plakken van stickers op de buisjes – zelfstandig dient te verrichten. Deze in artikel 3, vijfde lid, van de Regeling beschreven procedure dient, ongeacht de apparatuur die wordt gebruikt, te worden nageleefd. In dit artikel staat evenwel niet op welke wijze de gedetineerde de urine over de buisjes moet verdelen, op welke wijze de gedetineerde de buisjes moet afsluiten en op welke wijze de gedetineerde de stickers op de buisjes moet plakken.

Nu uit de hierboven beschreven werkwijze volgt dat de gedetineerde bepaalde handelingen dient te verrichten om de urine over de buisjes te verdelen – namelijk, de buisjes duwen op het naaldje in het deksel van de opvangbeker – en om de buisjes af te sluiten – namelijk, de buisjes van de opvangbeker aftrekken – en nu de directeur ter zitting heeft aangevoerd dat de gedetineerde deze handelingen zelfstandig onder toezicht van het personeel uitvoert, is de beroepscommissie op grond van dit nadere onderzoek van oordeel dat de hierboven beschreven wijze van afname van urinecontroles, overeenstemt met de in artikel 3, derde en vijfde lid, van de Regeling beschreven procedure. De, door de raadvrouw aangevoerde, omstandigheid dat het dopje van het buisje kan worden gehaald en later weer kan worden teruggeplaatst, maakt – voor zover dat het geval is – niet dat er sprake is van strijd met de Regeling. Ondanks het vorenstaande verdient het naar het oordeel van de beroepscommissie aanbeveling dat de Regeling (meer) wordt aangepast aan de apparatuur die in penitentiaire inrichtingen wordt gebruikt bij de afname van urinecontroles.

Niet weersproken is dat de urinecontrole van 10 april 2013, naar aanleiding waarvan klager disciplinair is gestraft, is afgenomen conform bovenbeschreven procedure. Om die reden heeft de directeur in redelijkheid de uitslag van die urinecontrole ten grondslag kunnen leggen aan zijn beslissing van 18 april 2013 tot oplegging van de disciplinaire straf. Het feit dat klager niet heeft willen tekenen voor een correct verloop van de procedure doet, nu de beroepscommissie van oordeel is dat de uitgevoerde procedure overeenstemt met de Regeling, hieraan niet af. De beroepscommissie acht het, gelet op de

uitslag van de urinecontrole van 10 april 2013 – een THC-gehalte van 3817 ng/ml tegenover een kreatinewaarde van 27 mmol/l (maakt een THC/kreatinineratio van afgerond 141) – afgezet tegen de uitslag van de op 28 maart 2013 bij klager afgenomen urinecontrole – een THC-gehalte van 454 ng/ml tegenover een kreatinewaarde van 27 mmol/l (maakt een THC/kreatinineratio van afgerond 17) – , voldoende vaststaan dat klager cannabinoïden heeft gebruikt. Klager heeft ook niet ontkend dat hij softdrugs heeft gebruikt.

De bestreden beslissing van de directeur kan gelet op het vorenstaande niet worden aangemerkt als onredelijk en onbillijk. De beroepscommissie zal het beroep van de directeur derhalve gegrond verklaren, de uitspraak van de beklagcommissie vernietigen en het beklag alsnog ongegrond verklaren.

Zaaknummer:

13/2523/GA

Datum uitspraak:

22 november 2013

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de Moerings, prof.dr.mr. L.M. Rossum-Broos, mr. R.S.T. Maes, mr. E. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de locatie Hoogvliet

Trefwoorden:

Bezoek

Artikelen:

Pbw art. 38

Samenvatting:

De ontzegging van de toegang tot de inrichting kon worden opgelegd. Beroep in zoverre ongegrond. De directeur heeft niet de bevoegdheid om een dergelijke ontzegging op te leggen in een andere inrichting dan die waar klager verbleef. De omstandigheid dat de directeur ook directeur is van die andere inrichting maakt dit niet anders. Beroep en beklag in zoverre gegrond. Geen tegemoetkoming.

Rechtsoverwegingen:

Hetgeen in beroep ten aanzien van onderdeel a van het beklag naar voren is gebracht, kan –voor zover een en ander is komen vast te staan – niet leiden tot een ander oordeel dan dat van de beklagcommissie, het beroep zal in zoverre ongegrond worden verklaard.

Ten aanzien van onderdeel b van het beklag geldt het volgende. Op grond van het bepaalde in artikel 38 van de Pbw heeft de directeur de bevoegdheid om een met name genoemde bezoeker de toegang tot de inrichting te ontzeggen voor de duur van, in dit geval, drie maanden. De directeur heeft in onderhavig geval aan de echtgenote de toegang tot de inrichting ontzegd in verband met de verdenking van betrokkenheid bij de invoer van contrabande (softdrugs). De directeur kon die verdenking in redelijkheid opvatten, gelet op de omstandigheid dat bij klager – bij gelegenheid van een onderzoek aan de kleding na afloop van het bezoek – contrabande is aangetroffen. In zoverre heeft de beklagcommissie daarom het beklag op goede gronden gegrond verklaard. De directeur heeft bij haar beslissing bepaald dat de ontzegging niet alleen geldt voor de locatie Hoogvliet, waar klager verbleef, maar tevens voor de locatie De Schie, waarheen klager (mogelijk)

zou worden overgeplaatst. De directeur heeft aangevoerd dat zij is benoemd als plaatsvervangend vestigingsdirecteur van de p.i. Rotterdam, waaronder beide locaties vallen en dat zij mitsdien bevoegd is een dergelijke beslissing te nemen. De directeur heeft haar beslissing genomen als directeur van de locatie Hoogvliet, welke locatie een eigen bestemming heeft binnen de p.i. Rotterdam en welke locatie ook gebouwend is afgescheiden van andere onder de p.i. Rotterdam vallende inrichtingen. Op grond van artikel 38 kan de directeur daarom slechts voor de inrichting waar de betreffende gedetineerde verblijft aan een bepaald persoon een ontzegging van de toegang tot de inrichting opleggen. De omstandigheid dat de directeur daarnaast ook directeur is van een andere inrichting, verleent de directeur niet de bevoegdheid om ook voor die inrichting, waar geen overtredingen van bezoekregels zijn voorgevallen, een ontzegging op te leggen. De uitspraak van de beklagcommissie kan daarom in zoverre niet in stand blijven en het beklag dient, voor zover het de ontzegging t.a.v. de betreffende bezoeker voor de locatie De Schie betreft, alsnog gegrond te worden verklaard.

De beroepscommissie acht de enkele gegrondverklaring voldoende tegemoetkoming voor klager en acht daarom geen termen aanwezig voor een financiële tegemoetkoming.

Zaaknummer:

13/1635/GA

Datum uitspraak:

7 november 2013

Beroepscommissie:

Nat, mr. M.M. van der
Boone, mr. M.
Moerings, prof.dr.mr. L.M.
Koster, mr. M.L. (secr.)

Beklagcommissie:

alleensprekende beklagrechtter bij de locatie
Westlinge te Heerhugowaard

Trefwoorden:

Urineonderzoek; Disciplinaire straffen
aanleiding

Artikelen:

Pbw art. 30, 51; Drugsontmoedigingsbeleid

Samenvatting:

Vaste rechtspraak dat constatering (bij) gebruik door laboratorium aan de hand van THC- kreatinine ratio bestraft kan worden. Beroep op vertrouwensbeginsel faalt nu klager geacht wordt die rechtspraak te kennen. Aanbeveling tot aanpassing DOB aan huidige praktijk. Beroep directeur gegrond.

Rechtsoverwegingen:

De locatie Westlinge laat, evenals de andere penitentiaire inrichtingen, de in het kader van urinecontroles afgenomen urinemonsters onderzoeken door het laboratorium 'Diagnostiek voor U'. Aan de in het dossier voorhanden informatie ontleent de beroepscommissie dat door 'Diagnostiek voor U' als afkapwaarde wordt gehanteerd een THC-waarde van 50 ng/ml. Een THC-waarde boven de 50 ng/ml kan duiden op (bij)gebruik van cannabis. Indien uit de uitslag van een urinecontrole blijkt dat een gedetineerde een THC-waarde heeft die hoger is dan de afkapwaarde van THC, betekent dit echter niet automatisch dat de gedetineerde softdrugs heeft (bij)

gebruikt. Voor de beoordeling of er sprake is geweest van (bij)gebruik sinds het moment waarop de vorige urinecontrole is afgenomen, dient te worden gekeken naar de verhouding tussen de THC-waarde en de kreatiniewaarde (de THC-kreatinine ratio). Voor berekeningen over bijgebruik van softdrugs wordt door 'Diagnostiek voor U' gebruikgemaakt van een halfwaardetijd van THC van 36 uur. Dit betekent dat na elke 36 uur de THC-kreatinineratio moet zijn gehalveerd.

Bij een urinecontrole op 3 december 2012 had klager een score van 2139 ng/ml op cannabinoïden en een THC-kreatinineratio van 205. Klager had bij een op 7 januari 2013 afgenomen urinecontrole een score van 100 ng/ml op cannabinoïden bij een THC-kreatinineratio van 6.3. De directeur heeft klager hierop disciplinair gestraft. Vervolgens heeft de penitentiaire inrichting het laboratorium op grond van artikel 5 van de Regeling gevraagd om een toelichting op de resultaten van het urineonderzoek. Het laboratorium heeft op 22 januari 2013 onder meer geschreven dat, in aanmerking genomen de halfwaardetijd van de THC-kreatinine ratio, de waarde bij klager op 7 januari 2013 niet meer te berekenen had mogen zijn. De gevonden ratio van 6.3 is volgens het laboratorium te hoog en duidt op (bij)gebruik.

Naar het oordeel van de beroepscommissie staat niet ter discussie dat klager voorafgaand aan de urinecontrole van 7 januari 2013 en ná de urinecontrole van 3 december 2012 cannabis heeft gebruikt. Al ontkent hij dit, de resultaten van het laboratoriumonderzoek zijn slechts voor één uitleg vatbaar. Ter discussie staat evenwel of de directeur in redelijkheid heeft kunnen beslissen klager naar aanleiding van

genoemd resultaat disciplinair te straffen. Vast staat dat de controle op (bij)gebruik aan de hand van de THC-kreatinine ratio praktijk is. Het is vaste rechtspraak dat wanneer het laboratorium aan de hand van die ratio (bij)gebruik constateert, dit (bij)gebruik door de directeur disciplinair bestraft kan worden. Die vaste rechtspraak is voor een ieder openbaar en toegankelijk. Een eventueel beroep op het vertrouwensbeginsel dient te falen, omdat klager geacht wordt die rechtspraak te kennen.

Gelet op het voorgaande is de beroepscommissie van oordeel dat de beslissing van de directeur niet in strijd is met de wet en evenmin als onredelijk of onbillijk kan worden aangemerkt. Het beroep zal dan ook gegrond worden verklaard, de uitspraak van de beklagrechtter zal worden vernietigd en het beklag zal alsnog ongegrond worden verklaard.

De beroepscommissie beveelt aan de tekst van het inmiddels op onderdelen verouderde Drugsontmoedigingsbeleid aan te passen aan de huidige praktijk, opdat in de toekomst eventuele misverstanden kunnen worden voorkomen.

Zaaknummer:

13/2924/GM

Datum uitspraak:

20 december 2013

Beroepscommissie:

Pauw Gerlings-Döhrn, mr. S.B. de Schudel, prof.dr. W.J. Schoenmaeckers, dr. J.H.A.M.C. Kokee, R. mr. (secr.)

Trefwoorden:

Medische verzorging behandeling

Artikelen:

Pm art. 28

Samenvatting:

Uit medisch dossier blijkt niet dat begeleiding na langdurende hongerstaking conform de richtlijn voor penitentiair artsen van de Johannes Wierstichting heeft plaatsgevonden. Niet gebleken dat er redenen waren voor minder intensieve begeleiding. Inrichtingsarts niet ter zitting verschenen. Beroep gegrond. Tegemoetkoming € 50,=.

Rechtsoverwegingen:

Klager is van 20 november 2012 tot en met 23 mei 2013 in hongerstaking gegaan en verbleef gedurende deze periode in het JMC te Scheveningen. Op 23 mei 2013 is klager binnengekomen in de p.i. Zuyderbos. Op 24 mei 2013 is klager gezien voor een intake door de verpleegkundige. Op 28 mei 2013 is klager gezien door de inrichtingsarts.

Nu de hongerstaking zich uitstrekte over een lange periode, acht de beroepscommissie het van belang dat klager tijdens de herstelperiode goed werd begeleid. In de richtlijn voor penitentiair artsen van de Johannes Wierstichting wordt bij een hongerstaking met een duur van meer dan drie weken gerekend op een herstelperiode van drie maanden. Volgens deze richtlijn moet gewaakt worden voor een te snelle voedselinname om het zogenoemde refeeding syndrome te voorkomen. Verder is het bepalen van Mg, P en K vóór en tijdens voeding alsmede het dagelijks meten van pols, tensie en gewicht en een vochtbalans raadzaam. De begeleiding moet nog enkele maanden doorgaan, niet meer

dagelijks, maar bijvoorbeeld wekelijks. Bij het herstelproces van een hongerstaker kan een hoogwaardig eiwitproduct, bijvoorbeeld Nutridrink, van belang zijn, mits uit bloedonderzoek blijkt dat er een albumine tekort bestaat.

Uit het medisch dossier van klager blijkt niet dat de begeleiding op voormelde wijze heeft plaatsgevonden. In het medisch dossier is geen uitslag te vinden van een bloedonderzoek. Voor zover er redenen waren klager minder intensief te begeleiden, is dit niet uit de stukken gebleken. Nu de inrichtingsarts niet ter zitting is verschenen om de bij de beroepscommissie hierover levende vragen te beantwoorden, moet het ervoor worden gehouden dat in strijd met de in artikel 28 Pm neergelegde norm is gehandeld. Het beroep zal derhalve gegrond worden verklaard. De beroepscommissie acht termen aanwezig om klager een tegemoetkoming toe te kennen en stelt deze vast op € 50,=.

Zaaknummer:

13/3289/GM

Datum uitspraak:

19 december 2013

Beroepscommissie:

Pauw Gerlings-Döhrn, mr. S.B. de Schudel, prof.dr. W.J. Schoenmaeckers, dr. J.H.A.M.C. Kokee, R. mr. (secr.)

Beklagcommissie:

Trefwoorden:

Medische verzorging behandeling

Artikelen:

Pm art. 28; Pbw art. 42; BW art. 7:464 lid 1

Samenvatting:

Medisch handelen inrichtingspsychiater is gebaseerd op Pbw en niet op behandelingsovereenkomst van Boek 7 BW. Toestemming voor onderzoek niet vereist, nu dit plaatsvindt ten behoeve van directeur. Psychiatrisch onderzoek zonder klager te spreken is toegestaan. Beroep ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Klager heeft verzocht om aanhouding van de behandeling van het beroep. De beroepscommissie wijst dit verzoek af, nu dit verzoek verder niet is toegelicht. De zitting van de beroepscommissie vond plaats in de inrichting waar klager verblijft. Klager heeft zonder opgave van redenen geweigerd voor de beroepscommissie te verschijnen.

Klager stelt dat hij geen toestemming heeft verleend aan de psychiaters voor het gedragskundig onderzoek en het daarvoor gebruiken van medische informatie. Het medisch handelen van de inrichtingspsychiater en de door de medische dienst betrokken externe psychiaters is naar het oordeel van de beroepscommissie gebaseerd op artikel 42 van de Penitentiaire beginselenwet (Pbw) en vindt niet plaats op basis van een behandelingsovereenkomst zoals bedoeld in artikel 7:446, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek (BW). Artikel 7:464, eerste lid, van het BW verklaart weliswaar de bepalingen van afdeling 5 van titel 7 van overeenkomstige toepassing op het uitoefenen van een geneeskundig beroep of bedrijf anders dan krachtens een behandelingsovereenkomst, doch slechts voor zover de aard van de rechtsbetrekking zich daartegen niet verzet. In casu is besloten tot een psychiatrisch onderzoek teneinde te beoordelen of het beleid ten aanzien van de BPG-indicatie en de veiligheidsmaatregelen jegens klager

moet worden gewijzigd. De uitkomsten van dit onderzoek dienen de directeur van de penitentiaire inrichting in het nemen van zijn beslissing en zijn – zo leidt de beroepscommissie uit de stukken af - niet gericht op de behandeling van de stoornis van klager. De behandelrelatie tussen de psychiaters en klager is daarom niet van dien aard dat voor het doen van dit onderzoek de toestemming van klager zoals bedoeld in artikel 7:450, eerste lid, van de BW is vereist. Voor het doen van een onderzoek bestond ook voldoende aanleiding nu uit de stukken is gebleken dat in het verleden sprake is geweest van zeer ernstige agressieve incidenten, waarbij klager personeelsleden heeft verwond.

Wat betreft het psychiatrisch onderzoek is er geen medische standaard die zich ertegen verzet dat dit onderzoek plaatsvindt zonder betrokkene zelf te hebben gesproken. In casu was dit ook niet mogelijk, omdat klager elke medewerking hieraan heeft geweigerd. Overigens is uit de stukken niet kunnen blijken dat inrichtingspsychiater Van S. zelf een diagnose heeft gesteld. De beroepscommissie is, het voorgaande in samenhang en onderling verband bezien, van oordeel dat het handelen van de inrichtingsarts niet kan worden aangemerkt als in strijd met de in artikel 28 Pm neergelegde norm. Het beroep zal derhalve ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

13/3433/GV

Datum uitspraak:

10 december 2013

Beroepscommissie:

Urbanus, mr. G.L.M.

Bartelds, mr. J.I.M.W.

Rutten, mr. M.A.G.

Jousma, mr. S. (secr.)

Trefwoorden:

Verlof algemeen

Artikelen:

Pbw art. 26

Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting art. 4, 14 e.v.

Samenvatting:

Afwijzing algemeen verlof. Nieuwe beslissing van Staatssecretaris na eerdere uitspraak van beroepscommissie betreffende afwijzing van directeur. Nieuwe beslissing houdt een plan in met re-integratie van klager binnen de gevangenisstraf. Beslissing is onredelijk en onbillijk nu niet wordt voorzien in enige vorm van verlof en voldoende contra-indicaties ontbreken. Beroepscommissie bepaalt dat plan zo spoedig mogelijk wordt uitgevoerd en dat klager uiterlijk 1 februari 2014 en maandelijks daarna verlof krijgt voor in beginsel 24 uur.

Rechtsoverwegingen:

3.1 Wettelijk kader

Op grond van artikel 26 van de Pbw kan een gedetineerde worden toegestaan de inrichting te verlaten. In de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting zijn nadere regels gesteld aangaande het verlaten van de inrichting bij wijze van verlof. Klager heeft een aanvraag voor algemeen verlof gedaan. Deze vorm van verlof is geregeld in artikel 14 en verder van de Regeling. In deze artikelen staan onder meer de voorwaarden wanneer een gedetineerde voor algemeen verlof in aanmerking komt, de duur van het algemeen verlof en het aantal algemene verlopen dat een gedetineerde mag verzoeken. Van belang in dit kader is

de doelstelling van algemeen verlof zoals beschreven in de toelichting op artikel 14 van de Regeling: Algemeen verlof is slechts bedoeld voor veroordeelde gedetineerden en wordt verleend om gedetineerden die in een normaal beveiligde inrichting verblijven, in de gelegenheid te stellen zich weer langzaam op hun terugkeer in de maatschappij voor te bereiden.

In artikel 4 van de Regeling staan de weigeringsgronden voor verlof opgesomd.

Het verlof wordt geweigerd in geval van:

- a. ernstig vermoeden dat de gedetineerde zal proberen zich aan de detentie te onttrekken;
- b. gevaar voor ernstige verstoring van de openbare orde of het plegen van strafbare feiten;
- c. ernstig vermoeden dat het verlof zal leiden tot alcoholmisbruik, druggebruik of een poging tot invoer van contrabande;
- d. gebleken onbetrouwbaarheid met betrekking tot het nakomen van afspraken;
- e. risico voor een ongestoord verlof als gevolg van de gestoorde of agressieve persoonlijkheid van de gedetineerde;
- f. risico voor een ongestoord verlof als gevolg van ernstige spanningen in de woon- of leef sfeer van de te bezoeken persoon;
- g. risico van ongewenste confrontatie met slachtoffers van of anderszins betrokkenen bij het door de gedetineerde gepleegde misdrijf;
- h. gevaar voor de gedetineerde;
- i. risico van maatschappelijke onrust;
- j. het ontbreken van een aanvaardbaar verlofadres;
- k. een gedetineerde ten aanzien van wie vaststaat dat hij na de detentie zal worden uitgeleverd of ten aanzien van wie een uitleveringsprocedure loopt, tenzij hieraan schorsende werking is verleend;

l. een gedetineerde die ongewenst is verklaard, ten aanzien van wie een procedure tot ongewenstverklaring loopt, tenzij hieraan schorsende werking is verleend, of van wie vaststaat dat hij na de detentie zal worden uitgezet.

3.2 Beslissing van de beroepscommissie van 30 september 2013

Bij uitspraak van 30 september 2013 (kenmerk 13/2217/GA en 13/2264/GA) heeft de beroepscommissie de uitspraak van de beklagcommissie vernietigd en bepaald dat met inachtneming van haar uitspraak opnieuw op klagers verlofaanvraag moet worden beslist en wel door de Staatssecretaris in plaats van de directeur van de penitentiaire inrichting.

3.3 In deze uitspraak heeft de beroepscommissie - evenals de beklagcommissie - vooropgesteld dat bij de beoordeling van klagers verzoek voor algemeen verlof een belangenafweging dient te worden gemaakt tussen enerzijds het belang van klager bij een optimale en tijdige voorbereiding op zijn terugkeer in de maatschappij en anderzijds het belang van de samenleving bij een ongestoorde tenuitvoerlegging van de aan klager opgelegde vrijheidstraf. Daarbij heeft de beroepscommissie onder meer onderkend dat verlofverlening van klager tot maatschappelijke onrust kan leiden en risico's voor klager en zijn omgeving met zich kan brengen, maar dat niet goed voorspelbaar is wat daarvan de gevolgen kunnen zijn. De beroepscommissie achtte het van doorslaggevend belang dat klagers re-integratie in de maatschappij op een verantwoorde en geleidelijke manier wordt vormgegeven. Een gedoseerd vrijhedenbeleid, waarbij verlofmogelijkheden

geleidelijk worden uitgebreid naarmate de einddatum nadert, is volgens de uitspraak het middel bij uitstek om klager te laten voorbereiden op zijn terugkeer in de samenleving en om de samenleving te laten wennen aan de terugkeer van klager. Daarvoor dient de Staatssecretaris zorg te dragen.

3.4. Inhoudelijke beoordeling

De wettelijke gronden waarop de beslissing van de Staatssecretaris rust zijn de in artikel 4 genoemde gevallen onder b, f, g, h, i, en j van de hierboven geciteerde Regeling.

3.5 De taak van de beroepscommissie is thans te beoordelen of de Staatssecretaris, uitgaande van het wettelijk kader en de overwegingen van de beroepscommissie van 30 september 2013, naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid heeft kunnen komen tot zijn beslissing.

De beroepscommissie overweegt daartoe als volgt.

3.6 Centraal in de beslissing van de Staatssecretaris staat zijn verwachting dat verlofverlening aan klager tot dermate grote maatschappelijke onrust zal leiden dat het niet verantwoord is tot verlofverlening over te gaan. Hij verwijst daarvoor naar de reacties die de beslissing van de beroepscommissie van 30 september 2013 heeft opgeroepen in de gewone en de sociale media. Uit die reacties blijkt volgens de Staatssecretaris dat de gedachte dat het klager zou worden toegestaan de penitentiaire inrichting te verlaten vanwege algemeen verlof voordat klager de hem opgelegde straf heeft ondergaan, op frustratie en onbegrip stuit bij vele mensen, onder wie nabestaanden en ex-medewerkers van de heer Fortuyn en aanhangers van diens gedachtegoed. De Staatssecretaris

vreest voor openbare-ordeverstoringen in de omgeving van het verlofadres, waardoor de veiligheid van klager, zijn familie en omwonenden in gevaar wordt gebracht. In zoverre acht hij ook de door klager opgegeven verlofadressen ongeschikt. Daarnaast houdt hij rekening met het belang van de familie van de heer Fortuyn en het andere slachtoffer van het door klager gepleegde misdrijf.

3.7 De Staatssecretaris verwijst ter ondersteuning van zijn standpunt naar een aantal adviezen die afkomstig zijn van de burgemeester van de gemeente van een van de door klager opgegeven verlofadressen, van het Openbaar Ministerie en van twee politie-eenheden. Daarnaast verwijst hij naar een op zijn verzoek opgesteld advies van de NCTV. De gronden waarop dit laatstgenoemde advies berust zijn niet aan klager of de beroepscommissie kenbaar gemaakt vanwege het staatsgeheime karakter ervan. Wel heeft de Staatssecretaris de conclusies van de NCTV in zijn beslissing opgenomen. Deze conclusies luiden:

“(…) Gezien de gedane bedreigingen en het negatieve sentiment in de samenleving ten aanzien van het verlof van (klager) wordt een ernstige verstoring van de openbare orde, dan wel een (poging tot) uitvoering van de dreiging tijdens zijn verlof nog steeds voorstelbaar geacht (…)”

“(…) Na de uitspraak van Raad van Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming inzake het verlof is er een te verwachten reactie waargenomen op internet en (sociale) media. Deze aandacht is inmiddels al weer afgezwakt. De uitspraak van de Raad heeft vooralsnog geen informatie opgeleverd die aanleiding geeft voor een veranderd dreigingsbeeld van (klager).

Alles overziende is een dreiging richting

(klager) voorstelbaar. Denkbaar is dat de verblijfplaats van (klager) bekend zal raken en dat hij daar lastig gevallen zal worden. Of kwaadwillenden daarin slagen zal afhangen van factoren als bekendheid van verlofdata, duur van het verlof, frequentie en regelmaat van verlof etc. Of er sprake is van serieuze vormen van bedreiging richting (klager) zal vanuit politie en AIVD worden gemonitord. Vooralsnog zijn hiervoor nog geen concrete aanwijzingen. De NCTV zal de reacties op de beslissing omtrent verlof, een mogelijk verlof en op de voorwaardelijke invrijheidstelling in mei 2014 blijven monitoren (...)"

3.8 Vaststaat dat de beslissing van de beroepscommissie van 30 september 2013 de aandacht heeft getrokken van de media. De beroepscommissie gaat ervan uit dat nieuwe ontwikkelingen rond klager opnieuw de aandacht van de (gewone) media zullen trekken en dat er dan ook in de sociale media beroering zal ontstaan. Evenals ten tijde van de beslissing van de beroepscommissie van 30 september 2013 is het niet goed te voorspellen welke reacties een daadwerkelijke verlofverlening in de samenleving zal oproepen. In zoverre acht de beroepscommissie het redelijk en verdedigbaar dat de Staatssecretaris heeft gekozen voor een stapsgewijze uitbreiding van de vrijheden voor klager. Het plan biedt voor klager mogelijkheden om zijn terugkeer in toenemende mate van bewegingsvrijheid en met meer contacten met de buitenwereld ter hand te nemen. De samenleving kan zo geleidelijk wennen aan het gegeven dat klager weer gaat deelnemen aan het leven buiten de penitentiaire inrichting. De beroepscommissie gaat ervan uit dat de Staatssecretaris zo spoedig mogelijk een aanvang zal maken met de uitvoering van dat plan. Daaronder verstaat de beroepscommissie tevens het toegezegde

overleg over de uitbreiding van klagers mogelijkheden om van het internet gebruik te maken.

3.9 Uit de conclusies van de NCTV moet worden afgeleid dat de daarin genoemde beroering van tijdelijke aard is geweest. Voor zover de andere hiervoor genoemde adviezen, en met name die van het OM en de politie, een andere strekking hebben gaat de beroepscommissie daaraan voorbij nu deze adviezen klaarblijkelijk niet gebaseerd zijn op een eigen onderzoek van deze instanties. In feite is er wat dat betreft feitelijk niets veranderd ten opzichte van de omstandigheden ten tijde van de beslissing van de beroepscommissie van 30 september 2013 en kunnen de door de Staatssecretaris genoemde contra-indicaties voor verlofverlening niet de doorslag geven in de afweging van belangen die de beroepscommissie moet maken.

3.10 Naarmate de tijd vordert en de daadwerkelijke invrijheidstelling van klager naderbij komt, gaat het belang van klager bij een goede voorbereiding op die invrijheidstelling prevaleren boven de mogelijke maatschappelijke onrust en de risico's die de verlofverlening met zich mee kan brengen. Dit betekent naar het oordeel van de beroepscommissie dat klager nog voor zijn feitelijke (voorwaardelijke) invrijheidstelling die in mei 2014 wordt verwacht, meermalen daadwerkelijk in de vrije samenleving moet kunnen verblijven. Het door de Staatssecretaris opgestelde re-integratieplan voorziet daar niet in.

3.11 Het voorgaande betekent dat het belang van klager naar het oordeel van de beroepscommissie meebrengt dat hij op afzienbare termijn, uiterlijk op 1 februari 2014, een eerste stap in de vrije

samenleving kan zetten. Daarbij moet het risico op ordeverstoringen zo klein mogelijk worden gehouden. De door de Staatssecretaris genoemde risico's kunnen naar het oordeel van de beroepscommissie in redelijkheid worden ondervangen door het nemen van een aantal maatregelen. Dit leidt zij af uit de conclusie van de NCTV, die expliciet een aantal elementen noemt waarmee bij verlofverlening rekening kan worden gehouden teneinde de risico's die kunnen samenhangen met de verlofverlening te minimaliseren.

Rekening houdend met de door de NCTV genoemde elementen denkt de beroepscommissie aan de volgende punten:

- Geheimhouding door de betrokken partijen van plaats en tijd van het verlof en het zoveel mogelijk beperken van (overige) informatieverstrekking aan anderen. Daarbij wordt overwogen dat de huidige regelgeving niet noopt tot aan het verlof voorafgaande gedetailleerde informatievoorziening aan nabestaanden van/betrokkenen bij het slachtoffer van klagers delict over dat verlof.
- Beperking van het verlof in duur tot, in eerste instantie, 24 uur.
- Gebruik van een ander verlofadres dan de eerder als primair en secundair genoemde verlofadressen.
- Het treffen van meer specifieke beveiligingsmaatregelen ter verhulling van klagers identiteit, uiterlijk en verblijfplaats. Deze lijst maatregelen is waarschijnlijk niet uitputtend. Klager heeft zich ter mondelinge behandeling bereid verklaard aan deze en andere dergelijke te nemen maatregelen mee te werken.

3.12 Door op korte termijn te starten met de uitvoering van het door de Staatssecretaris opgestelde re-integratieplan en vervolgens uiterlijk op 1 februari 2014 over te gaan tot daadwerkelijke verlofverlening gedurende

24 uur wordt gestalte gegeven aan het door de beroepscommissie in haar beslissing van 30 september 2013 genoemde noodzakelijke gedoseerde vrijhedenbeleid. De verlofverlening zal vervolgens maandelijks moeten plaatsvinden om recht te doen aan het karakter van voorbereiding van klager op zijn definitieve terugkeer in de samenleving.

3.13 Conclusie

De beroepscommissie merkt de beslissing van de Staatssecretaris, nu het voorgestelde re-integratieplan niet voorziet in enige vorm van verlof en gelet op het ontbreken van voldoende contra-indicaties, bij afweging van alle in aanmerking komende belangen aan als onredelijk en onbillijk. De beslissing zal daarom worden vernietigd.

3.14 Zoals hiervoor al overwogen gaat de beroepscommissie er van uit dat het door de Staatssecretaris opgestelde re-integratieplan zo spoedig mogelijk wordt uitgevoerd.

In aansluiting op dit re-integratieplan zal de beroepscommissie bepalen dat klager uiterlijk op 1 februari 2014 en vervolgens maandelijks in de gelegenheid moet worden gesteld om ten minste 24 uur met verlof te gaan. Daarbij ligt het voor de hand, zo oordeelt de beroepscommissie, dat na het eerste verlof de duur van het volgende verlof, behoudens nieuwe contra-indicaties, in beginsel ten minste 36 uur bedraagt.

Zaaknummer:

13/3175/GV

Datum uitspraak:

6 december 2013

Beroepscommissie:

Pol, mr. U. van de
Boone, mr. M.

Rossem-Broos, mr. R.S.T. van
Karels, L.A.M. (secre.)

Trefwoorden:

Verlof algemeen

Artikelen:

Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting
art. 4, 14 e.v.

Samenvatting:

Afwijzing algemeen verlof. Klager ondergaat jeugddetentie in een p.i. Jeugddetentie valt onder het begrip vrijheidsstraf. Klager komt derhalve in aanmerking voor algemeen verlof. Verlofadres ligt niet ver van het woonadres van het slachtoffer. Nu het slachtoffer en haar wettelijke vertegenwoordiger hebben aangegeven geen bezwaar te hebben tegen het toekennen van verlof aan klager en het verblijf van klager op het opgegeven verlofadres, kan de bestreden beslissing niet langer stand houden. Beroep gegrond en opdracht tot nieuwe beslissing.

Rechtsoverwegingen:

Namens de beroepscommissie is het vonnis dat de rechtbank Rotterdam heeft gewezen inzake de delicten die klager als minderjarige heeft gepleegd opgevraagd. Dit vonnis, is na de nodige vertraging, uiteindelijk op 28 november 2013 bij het secretariaat van de Raad binnengekomen.

Klager is in eerste aanleg veroordeeld tot achttien maanden jeugddetentie, wegens het plegen van een zedendelict met een minderjarige. De jeugddetentie wordt ten uitvoer gelegd in de gevangenis van de p.i. Krimpen aan den IJssel. De wettelijk vroegst mogelijke v.i.-datum valt op of omstreeks 23 juni 2014.

Het beroep richt zich tegen de afwijzing van klagers eerste verlofaanvraag.

De voorwaarden voor algemeen verlof zijn opgenomen in artikel 14 van de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting (de Regeling). Ingevolge het eerste lid van dit artikel komt een gedetineerde eerst voor algemeen verlof in aanmerking wanneer hij, al dan niet onherroepelijk, is veroordeeld tot een vrijheidsstraf. Ingevolge artikel 1 onder s van de Pbw wordt onder het begrip vrijheidsstraf verstaan: gevangenisstraf, (vervangende) hechtenis, militaire detentie en (vervangende) jeugddetentie. In de toelichting op dit artikel staat: "Het begrip vrijheidsstraf is limitatief van aard. Hieronder vallen in het bestek van deze wet, voor zover hier van belang: (vervangende) jeugddetentie (artikel 77h, eerste lid, onder a, resp. artikel 77l, derde lid, Sr). De aan klager opgelegde straf valt derhalve onder het begrip vrijheidsstraf zoals bedoeld in de Pbw. Klager komt gelet op het vorenstaande in aanmerking voor algemeen verlof.

Bij de beoordeling van verzoeken om algemeen verlof dient een belangenafweging te worden gemaakt tussen het individuele belang van de aanvrager van het verlof en de algemene belangen van (onder meer) orde, rust en veiligheid in de samenleving. Confrontatie met het slachtoffer van een delict is één van die (in de wet vastgelegde) algemene belangen. Indien een verlofaanvraag wordt afgewezen op grond van dat gevaar, is het – in het kader van een zorgvuldige belangenafweging – van belang dat dit gevaar nader feitelijk wordt onderbouwd. Uit de stukken blijkt dat het door klager opgegeven verlofadres op minder dan vijf kilometer afstand van het woonadres van het slachtoffer is gelegen. Deze omstandigheid zou een grond kunnen

vormen voor afwijzing van klagers verzoek om algemeen verlof. Nu het slachtoffer en haar wettelijke vertegenwoordiger in een door klagers raadsman toegestuurd schrijven hebben aangegeven geen bezwaar te hebben tegen het toekennen van verlof aan klager en het verblijf van klager op het opgeven verlofadres, mits klager zich aan een aantal voorwaarden houdt, is de beroepscommissie van oordeel dat de bestreden beslissing niet langer stand kan houden. Het beroep zal derhalve gegrond worden verklaard en de bestreden beslissing zal worden vernietigd. De Staatssecretaris zal, in het licht van deze nieuwe informatie, worden opgedragen een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van deze uitspraak binnen een termijn van twee weken na ontvangst daarvan. De beroepscommissie acht geen termen aanwezig voor het toekennen van een tegemoetkoming.

Zaaknummer:

13/4178/STA

Datum uitspraak:

23 december 2013

Beroepscommissie:

Schaap-Meulemeester, mr. C.A.M.
Kokee, R. mr. (secr.)

Trefwoorden:

Voorwerpen op cel

Artikelen:

Bvt art. 44 lid 2

Samenvatting:

Nog geen eenduidige wijziging van beleid omtrent computers en andere mediadragers vastgesteld. Aan alternatieven wordt nog gewerkt. Zorgvuldigheids- en

rechtszekerheidsbeginsel verzetten zich tegen uitvoer goederen vooruitlopend op vaststelling beleid. Toewijzing schorsingsverzoek.

Rechtsoverwegingen:

De voorzitter stelt voorop dat in het kader van het verzoek om schorsing van een beslissing van het hoofd van de inrichting slechts ruimte bestaat voor een voorlopige beoordeling en dat de zaak niet ten gronde kan worden onderzocht en beslist. Aan de orde is daarom slechts de vraag of de bestreden beslissing tot wijziging van het beleid rondom computers en andere mediadragers ten gevolge waarvan verzoeker verplicht is zijn computer voor 1 maart 2014 uit te voeren zodanig onredelijk is dat er een spoedeisend belang is om thans over te gaan tot schorsing van die beslissing van het hoofd van de inrichting. Naar het oordeel van de voorzitter is dat, mede gelet op de inlichtingen van het hoofd van de inrichting, het geval. Uit deze inlichtingen blijkt immers dat het gewijzigde beleid per 1 maart 2014 in zal gaan, maar dat er nog geen eenduidig beleid rondom computers en andere mediadragers is vastgesteld. Onduidelijk is of de beleidswijziging moet worden gezien als een wijziging van de huisregels zoals bedoeld in artikel 44, tweede lid, van de Bvt, met andere woorden: worden de in de bijlage van de bestreden beslissing genoemde voorwerpen per 1 maart 2014 aangemerkt als verboden voorwerpen op bepaalde afdelingen. Of heeft de wijziging betrekking op de toestemming die onder de huidige huisregels kan worden verleend in het verplegings- en behandelingsplan dan wel door de zorgmanager. Door de inrichting wordt tevens nog gewerkt aan alternatieven die dienen ter vervanging. Pas als dit gewijzigde beleid is vastgesteld en goedgekeurd,

kan naar het oordeel van de voorzitter toetsing plaatsvinden van het gewijzigde beleid aan onder andere artikel 44, tweede lid van de Bvt. Het rechtszekerheids- en zorgvuldigheidsbeginsel verzetten zich ertegen dat vooruitlopend hierop verzoeker wordt verplicht de in de bestreden beslissing genoemde voorwerpen uit te voeren. Het verzoek zal daarom worden toegewezen.

Zaaknummer:

13/2340/TB

Datum uitspraak:

2 december 2013

Beroepscommissie:

Jörg, mr. N.
Daniel MPM, drs. M.R.
Mulder, mw.mr.drs. L.C.
Kokee, R. mr. (sec.)

Trefwoorden:

Plaatsing/overplaatsing extern gelijk regime
gelijk beveiligingsniveau niet EBI of longstay
Verlof proefverlof

Artikelen:

Bvt art. 11

Samenvatting:

Gelet op aard en ernst indexdelict, die meebrengen dat het voorkomen van slachtofferconfrontatie aangewezen lijkt, dient slachtofferbelang betrokken te worden bij beslissing vanuit welke inrichting klager zijn verloven het best kan benutten. Overplaatsing naar andere kliniek t.b.v. resocialisatie niet onredelijk. Beroep ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Bij de overplaatsing van ter beschikking gestelden dient de Staatssecretaris, op grond van artikel 11, tweede lid, van de Bvt in zijn overwegingen te betrekken:

- a) de eisen die de bescherming van de maatschappij tegen de gevaarlijkheid van de ter beschikking gestelde voor de veiligheid van anderen dan de ter beschikking gestelde of de algemene veiligheid van personen of goederen stelt, en
- b) de eisen die de behandeling van de ter beschikking gestelde gezien de aard van de bij hem geconstateerde gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens stelt.

Klager, die is veroordeeld voor mishandeling van zijn vriendin en het bezit van kinderporno, beschikt sinds februari 2013 over een machtiging voor begeleid verlof. Echter, deze kan hij vanuit De Oostvaarderskliniek niet benutten, omdat de vader van het slachtoffer bezwaar maakt tegen de verlofstatus van klager. Verder persisteert klager bij zijn wens om in Almere zelf te resocialiseren, alwaar ook het slachtoffer woonachtig is.

Gelet op de aard en ernst van het indexdelict die meebrengen dat het voorkomen van een confrontatie met het slachtoffer vooralsnog aangewezen lijkt, is het belang van het slachtoffer een van de in de afweging te betrekken belangen bij de beslissing vanuit welke inrichting klager zijn verloven het best kan benutten. Ten aanzien van klager acht de beroepscommissie hierbij van belang dat klager het delict waarvoor hij is veroordeeld blijft ontkennen. De beroepscommissie stelt vast dat het slachtoffer-onderzoek niet kon worden afgerond. De pogingen die De Oostvaarderskliniek heeft ondernomen om

klager vanuit de inrichting zijn verloven te laten praktiseren, zijn niet geslaagd. Hierdoor is er geen uitzicht op resocialisatie vanuit De Oostvaarderskliniek. Tegen deze achtergrond kan de beslissing van de Staatssecretaris klager over te plaatsen naar een inrichting vanwaaruit resocialisatie wel mogelijk wordt geacht, bij afweging van alle in aanmerking komende belangen, niet als onredelijk of onbillijk worden aangemerkt. Het beroep zal derhalve ongegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

13/3180/JA

Datum uitspraak:

2 januari 2014

Beroepscommissie:

Calkoen-Nauta, mr. J.
Boer, prof.dr. F.
Mulder, mw.mr.drs. L.C.
Lispert, mr. I. (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de j.j.i. Teylingereind

Trefwoorden:

Ontvankelijkheid materieel

Artikelen:

Bjj art. 17; Regeling eisen kamer justitiële jeugdinrichtingen art. 7

Samenvatting:

Plicht van personeel om op intercomoproep te reageren. Zorgplicht om binnen redelijke termijn op oproep te reageren. Klager is daarom terecht ontvangen in beklag. Geen tijdige reactie op oproep nu klager minimaal 20 minuten op reactie heeft moeten wachten. Beroep directeur ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Artikel 17 van de Bjj houdt in dat de directeur de wijze van onderbrenging van de jeugdige bepaalt. Uit het tweede en vijfde lid blijkt dat de kamer die de directeur aan een jeugdige toewijst moet voldoen aan een aantal eisen welke zijn vastgelegd in de Regeling eisen kamer justitiële jeugdinrichtingen. Artikel 7 van deze regeling bepaalt dat de kamer moet zijn voorzien van een intercom of bel waarmee vanuit de kamer te allen tijde het inrichtingspersoneel kan worden opgeroepen.

Vorenstaande impliceert reeds dat op het inrichtingspersoneel de plicht rust te reageren op een dergelijke oproep. Door aan een oproep niet binnen een redelijke termijn gehoor te geven schendt het betreffende personeelslid, en daarmee de directeur, zijn jegens de jeugdige bestaande zorgplicht. Klager is daarmee terecht ontvangen in zijn beklag.

Verder overweegt de beroepscommissie dat indien een jeugdige een oproep doet via de intercom, daarop adequaat gereageerd dient te worden. Gezien de stukken en het verhandelde ter zitting is voldoende aannemelijk geworden dat klager minimaal 20 minuten moest wachten voordat op zijn oproep gereageerd werd, hetgeen niet als adequaat reageren aangemerkt kan worden. Door de directeur is ook niet betwist dat er niet tijdig op de oproep gereageerd is. Door het niet tijdig reageren kan de veiligheid van de jeugdige in het geding komen. Het beroep tegen de gegrondverklaring van het beklag zal daarom ongegrond worden verklaard.

Ten aanzien van het beroep tegen de toegekende tegemoetkoming overweegt de beroepscommissie dat klager in zijn

beklag heeft aangegeven dat het een uur geduurd heeft voor er op zijn oproep gereageerd werd. Hij heeft echter op geen enkele wijze aangegeven op welke wijze in het onderhavige geval zijn veiligheid in het geding was. Ook is hij niet ter zitting verschenen om een nadere toelichting te geven.

Het beroep van de directeur tegen de toegekende tegemoetkoming zal dan ook gegrond worden verklaard.

Zaaknummer:

13/2648/JA

Datum uitspraak:

30 december 2013

Beroepscommissie:

Calkoen-Nauta, mr. J.
Doreleijers, prof.dr. Th.A.H.
Heddema, drs. H.A.
Gemert, mr. H.S. van (secr.)

Beklagcommissie:

beklagcommissie bij de j.j.i. Teylingereind

Trefwoorden:

Ontvankelijkheid materieel

Artikelen:

Bjj art. 1, 3a, 65

Samenvatting:

Klager niet-ontvankelijk in beklag dat is ingediend op moment dat hij niet meer in een j.j.i. verbleef, omdat hij niet kan worden aangemerkt als jeugdige in de zin van de Bjj. Beroep directeur gegrond, klager alsnog niet-ontvankelijk in beklag.

Rechtsoverwegingen:

Uit artikel 65, eerste lid, Bjj volgt dat een

jeugdige bij de beklagcommissie beklag kan doen over een hem betreffende door of namens de directeur genomen beslissing.

Artikel 1, aanhef onder g, Bjj bepaalt dat onder jeugdige wordt verstaan een persoon ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel plaatsvindt in een inrichting.

Artikel 1, aanhef en onder b, geeft aan dat onder inrichting een justitiële jeugdinrichting wordt verstaan, als bedoeld in artikel 3a Bjj.

Klager verbleef in de j.j.i. Teylingereind en is op 13 juni 2013 incidenteel verlof verleend om de crematie van zijn opa op 14 juni 2013 bij te wonen. Kort voor de crematie is het verlof ingetrokken. Op 19 juni 2013 heeft klager de j.j.i. verlaten en is hij in het kader van een ondertoezichtstelling in een accommodatie voor gesloten jeugdzorg geplaatst. Klager heeft op 20 juni 2013, toen hij niet meer in de j.j.i. verbleef, beklag ingediend.

In de uitspraken nummers 12/3380/JA d.d. 14 januari 2013 en 13/1196/JA d.d. 25 juni 2013 heeft de beroepscommissie bepaald dat een jeugdige die niet meer in een j.j.i. verblijft niet kan worden aangemerkt als jeugdige in de zin van artikel 1, aanhef en onder g, Bjj en niet kan worden ontvangen in het beklag

De beklagcommissie heeft in haar beslissing geoordeeld dat het moment, waarop de beslissing is genomen, bepalend is voor wat betreft klagers ontvankelijkheid in het beklag, waarbij de beklagcommissie ervan is gegaan dat klager op die datum nog in de j.j.i. verbleef en als jeugdige in de zin van artikel 65, eerste lid, Bjj juncto artikel 1, aanhef en onder g, Bjj kon worden

aangemerkt.

De beroepscommissie stelt vast dat een dergelijke ruime interpretatie van het begrip jeugdige niet kan worden opgemaakt uit de wet of de Memorie van toelichting noch wordt onderschreven door jurisprudentie.

Klager heeft beklag ingediend op een moment dat hij naar het oordeel van de beroepscommissie niet meer als jeugdige in de zin van artikel 65, eerste lid, Bjj juncto artikel 1, aanhef en onder g, Bjj kon worden aangemerkt en kan daarom niet worden ontvangen in het beklag.

De beroepscommissie zal derhalve het beroep van de directeur gegrond verklaren, de uitspraak van de beklagcommissie in zoverre vernietigen en klager alsnog niet-ontvankelijk verklaren in het beklag.

Zaaknummer:

13/4090/JV

Datum uitspraak:

13 december 2013

Beroepscommissie:

Koens, mr. M.J.C.

Lucas, mr. E.

Mulder, mw.mr.drs. L.C.

Bevaart, mr. E.W. (secr.)

Trefwoorden:

Verlof incidenteel

Ministeriele machtiging

Artikelen:

Rjj art. 32

Samenvatting:

Weigering machtiging incidenteel verlof niet

onredelijk. Geen noodzaak aanwezigheid van klager bij 50-jarig huwelijksfeest van grootouders. Onduidelijkheid over recidiverisico. Inrichting heeft niet de verplichte risicoinschatting d.m.v. SAVRY overgelegd. Beroep ongegrond.

Rechtsoverwegingen:

Op de rechtspositie van jeugdigen in een justitiële jeugdinrichting zijn de Bjj en het Reglement justitiële inrichtingen (Rjj) van toepassing. Voor wat betreft het aanwenden van rechtsmiddelen is daarin ten aanzien van een beslissing van de Staatssecretaris over verlofverlening alleen voorzien in het indienen van een schorsingsverzoek en/of beroep. De beroepscommissie is op grond van deze wet- en regelgeving niet bevoegd een voorlopige voorziening te treffen in de door klagers raadvrouw bedoelde zin. In het belang van een uitspraak vóór 14 december 2013, de datum van het beoogde incidentele verlof, heeft de beroepscommissie heeft de Staatssecretaris verzocht om zo spoedig mogelijk op het ingediende schorsingsverzoek en beroepschrift te reageren. De op 13 december 2013 ontvangen reactie en onderliggende stukken zijn diezelfde dag ter kennisneming aan klager en zijn raadvrouw gezonden.

Op grond van artikel 30 Bjj kan de directeur met machtiging van de Staatssecretaris een jeugdige met een p.i.j.-maatregel verlof verlenen.

Volgens artikel 32, eerste lid, Rjj kan incidenteel verlof worden verleend in verband met onverwachte gebeurtenissen of omstandigheden in de persoonlijke levenssfeer van de jeugdige waarbij zijn aanwezigheid noodzakelijk is.

In het tweede tot en met vierde lid

van dit artikel wordt - niet limitatief - aangegeven voor welke gebeurtenissen of omstandigheden onder meer incidenteel verlof kan worden verleend, te weten:

- het in levensgevaar verkeren van een relatie,
- het overlijden of de begrafenis van een relatie,
- het niet in staat zijn om naar de inrichting van een relatie te reizen,
- de bevalling van de partner,
- bezoek aan een gedetineerde relatie,
- deelname aan een examen dat niet in de inrichting kan worden afgenomen,
- ter voorbereiding op de invrijheidsstelling om praktische zaken buiten de inrichting te regelen.

Het bijwonen van een huwelijksfeest wordt daarbij niet vermeld.

Anders dan de Staatssecretaris stelt, heeft de beroepscommissie bij uitspraak 07/3402/JV geen inhoudelijk oordeel gegeven over de vraag of het huwelijk van een zus is aan te merken als een onverwachte gebeurtenis als bedoeld in artikel 32 Rjj, maar uitsluitend overwogen dat voor de klager in die zaak geen noodzaak was voor diens aanwezigheid bij dat huwelijk.

Als al kan worden aangenomen dat een 50-jarig huwelijksfeest van grootouders is aan te merken als een onverwachte gebeurtenis of omstandigheid in de persoonlijke levenssfeer als bedoeld in artikel 32, eerste lid, Rjj, is naar het oordeel van de beroepscommissie onvoldoende aannemelijk geworden dat klagers aanwezigheid daarbij noodzakelijk is, zoals bedoeld in artikel 32 Rjj.

De enkele, niet onderbouwde stelling over de gezondheidstoestand van de grootouders kan niet tot een ander oordeel leiden. Ook de omstandigheid dat klagers aanwezigheid

bij het huwelijksfeest wenselijk wordt geacht door de grootouders dan wel de inrichting en klager, kan daaraan niet afdoen.

Bovendien bestaat onduidelijkheid over de inschatting van het risico op recidive, nu in de pro justitia rapportage wordt uitgegaan van een hoog recidiverisico en de inrichting in de verlofaanvraag uitgaat van een laag recidiverisico, terwijl klager nog geen verlofstatus heeft en de inrichting geen risicoinschatting door middel van een SAVRY heeft overgelegd. In paragraaf 2.2. van het Verloftoetsingskader justitiële jeugdinrichtingen staat vermeld dat bij de aanvraag voor incidenteel verlof een SAVRY van maximaal zes maanden oud meegestuurd moet worden.

De weigering van de Staatssecretaris om de directeur van genoemde j.j.i. te machtigen om klager op 14 december 2013 incidenteel verlof te verlenen kan, bij afweging van alle in aanmerking komende belangen, daarom niet onredelijk of onbillijk worden genoemd. Het beroep zal om die reden ongegrond worden verklaard.